

KERKELIJK WEEKBLAD VAN
DE GEREFORMEERDE GEMEENTEN

AAMBINDER

Rechtvaardig door het geloof [p.8]

Gereformeerde Gemeente Werkendam

22/03/2018
jaargang 96

nr **25**

In 1920 sluit de voormalige Gereformeerde Kerk B te Werkendam zich aan bij de Gereformeerde Gemeenten. Als gevolg van allerlei problemen rondom ds. J. Overduin, scheidt de gemeente in 1930 in tweeën. Nadat de plaatselijke Hervormde en Gereformeerde Kerk in 1945 zijn opgeblazen, moet het kerkgebouw tijdelijk aan deze dakloze gemeenten worden afgestaan. Zelf krijgt

men dan onderdak in de Christelijke Gereformeerde Kerk. In 1967 wordt het aantal zitplaatsen in het kerkgebouw uitgebreid tot 600. In 1989 verhuist de gemeente naar het huidige kerkgebouw. In 2003 wordt het aantal zitplaatsen in de 'Bethelkerk' met 550 uitgebreid tot 1350. Momenteel is de gemeente vacant. Het aantal leden en doopleden bedraagt 1792.

De grootste Kwaaddoener

Er staat in de tekst: 'Alwaar zij Hem kruisten, en met Hem twee anderen, aan elke zijde één, en Jezus in het midden'. Wat zijn dat voor mensen, die met Hem gekruist worden?

En Jezus in het midden.

Johannes 19:18c

Lukas noemt hen: twee kwaaddoeners. En Matthéüs en Markus spreken van moordenaars. Duidelijk is dat het zware misdadigers zijn, die door hun misdrijf de kruisdood verdiend hebben. Hier wordt vervuld, wat Jesaja heeft gezegd: 'En Hij is met de misdadigers gerekend'. Ja, erger nog, Hij hangt in het midden. De kanttekening zegt: 'Alsof Hij de grootste kwaaddoener ware'. Hij, Die blank van onschuld is, Die onbesmet is, zonder zonde, wordt hier als de grootste kwaaddoener gehangen tussen misdadigers.

Door Gods toerekening was Hij ook inderdaad met grotere en meerdere misdaden beladen dan die twee moordenaars. Die hadden slechts hun eigen zonden. Maar Hij had de zonden van Zijn gehele uitverkoren Kerk op Zich geladen. Hij had daar de zonde van Adam op Zich geladen, die vreselijke ongehoorzaamheid en gruwelijke opstand tegen God. Hij had daar de zonde van Noach op Zich geladen, die zich dronken dronk. Hij had de zonde van Abrahams leugen, van Jakobs bedriegerij, van Mozes' doodslag, van Aärons beeldendienst, van Simsons hoerierij, van Davids overspel, van Salomo's afgoderij, van Manasse's gruweldaden, van Petrus' verloochening, enz. op Zich geladen. Hij had daar uw zonden op Zich geladen, volk des Heeren! Is Hij dan niet met zwaarder zonde beladen dan die moordenaars?

ds. G. Hoogerland,
Stolwijk

Voornaamste der zondaren

Als Gods kinderen inleven de voornaamste der zondaren te zijn, zoals Paulus dat inleefde, dan kunnen ze niet boven de kwaaddoeners aan het kruis staan. Dan kunnen ze nergens groter en onreiner zondaar vinden dan zichzelf.

Nu zijn velen van Gods kinderen wel ingeleid in hun verdorvenheid. Ze leerden hun zonden wel bewenen. Ontdekkend licht deed hen wel de gruwelijke boosheden kennen in eigen hart. En daarin komen ze nooit uitgeleerd. Hoe dieper ze graven in de wand van hun hart, hoe meer gruwelen ze vinden. Ze weten ook wel dat ze voor hun schuld een Middelaar nodig hebben. Eigen betaalmiddelen schieten tekort. Geen penning hebben ze om te betalen. Ze hebben wellicht ook weleens mogen blikken buiten zichzelf. Christus werd hun dierbaar, gepast en beminlijk, ja noodzakelijk. Maar toch missen ze de vaste wetenschap dat Hij ook hún zonden op Zich geladen heeft. Ze missen de persoonlijke toepassing. Daarvoor moeten ze gebracht worden op Golgotha. En die weg naar Golgotha loopt door de rechtszaal. Daar moet geleerd worden dat de zondeschuld, waaronder zij eeuwig hadden moeten verzinken, Hem is toegerekend door de hemelse Rechter.

O, als dat door het geloof geleerd wordt, dan zie ik Jezus aan het kruis met oneindig meer zonden beladen dan die twee moordenaars. Als ik zie, dat ook mijn zonden daarbij waren, dat Hij ook voor mijn zonden is genageld aan het vloekhout, dan wordt Hij niet slechts dierbaar in Zijn blanke onschuld, maar ook in Zijn roodheid. Hij is rood vanwege de bloedrode schuld van de Zijnen. Ja, ook vanwege mijn bloedrode schuld.

Naar de gerichtsplaats

Als we geen misdadiger zijn, dan zien we die dierbaarheid niet. Toen de zonen van Zebedéüs begeerden te zitten aan Zijn rechter- en linkerhand in Zijn Koninkrijk, wisten ze niet wat ze begeerden. Maar als we voor God staan in onze misdaden, als ons al onze bevinding en beleving ontvalt, als we als een veroordeelde misdadiger moeten uitgaan naar de gerichtsplaats en denken eeuwig verdaan te worden en dat ook waardig zijn; als we leren belijden: 'Heere, Gij zijt eer- en ik helwaardig, zoek

In dit nummer

4 Curatorium van de Theologische School

8 Rechtvaardig door het geloof [1]

20 Geleden onder Pontius Pilatus

- 2 De grootste Kwaaddoener
- 3 De aanspraak in het Gebed des Heeren [12]
- 5 Bewaar het pand
- 6 Een eenvoudige boerenknecht, maar van God geleerd [6]
- 7 Dichterbij Dordt
- 9 Discipelen op de weg naar Goede Vrijdag [6]
- 10 Lerarentekort
- 11 Jeugdtribiek
- 12 Boekennieuws
- 13 Kerknieuws
- 14 Berichten
- 15 Kerkdiensten

Uw eer, als dan ons oog wordt ontsloten voor die lijdende Middelaar, Die daar wilde hangen in mijn plaats tussen twee moordenaars! Dan schrei ik me leeg van smart over mijn zonden.

Ik heb Hem aan het kruis genageld! Ik heb Zijn beker gevuld! O, die bittere, bittere zondesmart! Maar dan schrei ik me ook leeg van verwondering. Hij voor mij! Onbevattelijke, eeuwige, vrije zondaarsliefde. Hij voldeed daar aan Gods recht. Hij luisterde daar de eer van Zijn Vader op, die door mijn zonden geschonden was. Hij in mijn plaats! Dan is er geen geest meer in me. Dan glijdt het zondenpak me van de schouders.

Eeuwig wonder, Gods toorn uitgeblust, de vloek weggedragen, de satan op de vlucht. De consciëntie zwijgt. Besprengd met het bloed van de Gekruiste. Daar in dat kruisbloed van de Zaligmaker is de zee van Gods verbolgenheid gestild. O, onbegrijpelijk, eeuwig wonder. Nu kan God niet meer op me toornen noch schelden. Want Hij straft de zonde slechts één keer.

Arme, onbekeerde medereiziger naar de eeuwigheid. Als u uw zondesschuld niet leert kennen, is er geen plaats voor deze gekruiste Zaligmaker. Dan zult u Hem wel eenmaal zien, maar dan met verschrikking.

Het heden der genade

Arme, onbekeerde medereiziger naar de eeuwigheid. Als u uw zondesschuld niet leert kennen, is er geen plaats voor deze gekruiste Zaligmaker. Dan zult u Hem wel eenmaal zien, maar dan met verschrikking. Als Hij komt op de wolken. Dan zult u zien, Wie u doorstoken hebt. Maar dan is het te laat. Dan zal Hij u in hete toorn wegstormen. Het is nu nog het heden der genade. U wordt nog die gekruiste Christus gepredikt. Smeeke nog om waarachtige bekering.

Bekommerde zielen, is Hij u dierbaar geworden? Dat is groot. Maar weet u ook dat uw zondesschuld op Hem lag? Zoek geen rust buiten die wetenschap.

Thomas Watson

Uit: "Het Gebed des Heeren" van Thomas Watson (uitg. Gebr. Koster, Barneveld, 1999).

De eerste bede in het Gebed des Heeren [12]

'Uw Naam worde geheiligd'

C. Wanneer kan men zeggen dat wij Gods Naam heiligen? (vervolg)

3. Wij heiligen Zijn Naam als we op Hem vertrouwen. 'Omdat wij op den Naam Zijner heiligheid vertrouwen' (Ps. 33:21). Wij kunnen God op geen enkele wijze méér eer toebrengen, of Zijn kroon helderder doen schitteren, dan door op Hem te vertrouwen. Abraham 'is gesterkt geweest in het geloof, gevende God de eer' (Rom. 4:20). Dit is Gods Naam heiligen.

Ongeloof werpt een smet op Gods eer en verduistert Zijn Naam. 'Die God niet gelooft, heeft Hem tot een leugenaar gemaakt' (1 Joh. 5:10). Derhalve wordt Zijn Naam verheerlijkt en geheiligd door het geloof. De gelovige vertrouwt zijn beste juwelen in Gods hand. 'In Uw hand beveel ik mijn geest' (Ps. 31:6). Geloof oefenen op de Middelaar brengt Gods Naam meer eer toe en heiligt die meer dan martelaarschap of de hoogste daad van gehoorzaamheid.

4. Wij heiligen Gods Naam als wij die alleen maar met de grootste eerbied noemen. Zijn Naam is heilig en wij moeten die slechts uitspreken met ontzag. Als de Schrift over God spreekt, geeft zij Hem eretiteln: 'Gezegend zij de allerhoogste God' (Gen. 14:20). 'Men love den Naam Uwer heerlijkheid, die verhoogd is boven allen lof en prijs' (Neh. 9:5).

Als men zonder noodzaak of lichtvaardig over God spreekt, ont-heiligt men Zijn Naam, dan gebruikt men Zijn Naam ijdellijk. Als wij God Zijn eretiteln geven, hangen wij Zijn juwelen aan Zijn kroon.

5. Wij heiligen Gods Naam als wij die Naam liefhebben. 'Laat in U van vreugde opspringen, die Uw Naam liefhebben' (Ps. 5:12). De liefde die Gods Naam de eer geeft, moet een bijzondere, onderscheiden liefde zijn - het pit en merg van onze liefde. Zo'n liefde die we aan niemand anders geven, zoals de vrouw haar man eert door hem die liefde te geven die zij niemand anders geeft, de huwelijksliefde.

Derhalve heiligen wij Gods Naam als wij Hem die liefde geven die we aan niemand anders geven, een liefde die gepaard gaat met aanbidding. 'Dewijl Hij uw Heere is, zo buig u voor Hem neder' (Ps. 45:12).

6. Wij heiligen Gods Naam als wij Zijn dag heiligen. 'Gij zult den sabbatdag heiligen' (Jer. 17:22). Onze christelijke rustdag, die in de plaats van de Joodse sabbat is gekomen, wordt de dag des HEE-REN genoemd (Openb. 1:10). Eertijds noemde men die 'de dag van licht', waarop Christus, de Zon der Gerechtigheid, op buitengewone wijze schijnt. Wij geven God de eer als wij Zijn sabbat heiligen.

(wordt vervolgd)

Curatorium van de Theologische School

Van maandag 28 tot en met woensdag 30 mei 2018 zal het Curatorium van de Theologische School vergaderen. Deze vergaderingen zijn bijzonder bestemd om die personen te horen die begeren toegelaten te worden tot het volgen van de lessen aan onze Theologische School.

De God aller genade mocht ons in deze (voor onze gemeenten) zo belangrijke dagen in Zijn gunst gedenken.

De tijd, waarin we met onze gemeenten staan, is vol van zorg. Er is sprake van verval en afval, liefdeloosheid, wereldgelijkvormigheid en een beredeneerde godsdienst.

Maar de Schrift zegt: *Zie, Ik zeg u: Heft uw ogen op en aanschouwt de landen, want zij zijn alrede wit om te oogsten'* (Joh. 4:35).

Verschillenden van onze predikanten zijn de leeftijd van vijfenzestig jaar gepasseerd. En tot de uitbreiding en instandhouding van Zijn Koninkrijk kan het predikambt niet gemist worden! Het Formulier tot bevestiging van de dienaars des Woords zegt: 'Uit deze dingen kan men zien welk een heerlijk werk het herdersambt is, nademaal zo grote dingen daardoor uitgericht worden; ja hoe gans noodzakelijk het is om de mensen ter zaligheid te brengen. Hetwelk ook de oorzaak is waarom de Heere wil dat zulk een ambt altijd zal blijven'.

De onmogelijkheid en de verantwoordelijkheid bij deze beslissingen wordt door de curatoren - naast het verlangen om toe te laten - sterk gevoeld. Ds. A. Vergunst schreef: Het middel van het gebed! Laat deze zaak echt(!) een zaak van gebed mogen worden, opdat de Heere Zelf ons jonge mannen toeschikken zal, in wie de zekere tekenen van godzaligheid zijn en tot wie Jezus Zelf gezegd heeft: Weid Mijn schapen. Als het gebed voor deze zaken kwijnt zal

de vrucht er ook naar zijn. We leggen deze zaken de gemeenten voor, de leraren, de ouderlingen, de diakenen, de huisvaders, de huismoeders, mannen, vrouwen, jongens en meisjes: Bidt de Heere des oogstes, dat Hij arbeiders in Zijn oogst uitstote (Matth. 9:38). Want als de Heere uitstoot, baant Hij ook de weg waarlangs deze tot de dienst in het midden van de gemeenten komen zullen'.

(Uit: 'De roeping tot het predikambt'. Zie ook *De Saambinder van 1 maart jl.*)

In de gemeenten, maar ook persoonlijk, mocht wel een gedurig gebed opgaan tot de HEERE voor het welzijn van Sion en tot de uitbreiding van het Koninkrijk Gods.

Van onze kant zijn er geen redenen, immers alles getuigt tegen ons. Maar naar Zijn eeuwig welbehagen mocht God opstaan en Zich over Sion ontfermen. 'Herdenk de trouw, aan ons voorheen betoond; denk aan Uw volk, door U vanouds verkregen; denk aan Uw erf, het voorwerp van Uw zegen, aan Sions berg, waar G' eertijds hebt gewoond' (Ps. 74:2).

Alleen die personen kunnen worden gehoord die een attest van hun kerkenraad hebben ontvangen.

Bij de aanmelding dient de volgende procedure te worden gevolgd:

- 1) u meldt u aan bij uw kerkenraad (voorwaarde: minstens één jaar belijdend lid zijn van onze Gereformeerde Gemeenten);
- 2) indien de kerkenraad u een attest

verleent, wordt dit attest u persoonlijk overhandigd;

- 3) een brief met het bijgevoegde attest wordt door u verzonden en moet zaterdag 28 april 2018 in het bezit zijn van onze secretaris.

Aan de kerkenraad wordt daarna een formulier toegezonden, dat volledig en zorgvuldig dient te worden ingevuld. Uzelf wordt ook een formulier toegezonden waarop de van belang zijnde persoonlijke gegevens door u worden verstrekt.

Indien de gemeente vacant is, is het noodzakelijk dat de consulent aanwezig is op de betreffende kerkenraadsvergadering. Op het formulier dient de mening van de consulent duidelijk te worden weergegeven.

Genoemde formulieren dienen op korte termijn aan de secretaris van het curatorium te worden teruggezonden. De betrokkene ontvangt tijdig bericht op welk adres en op welk tijdstip hij verwacht wordt om gehoord te worden. Alle correspondentie moet worden gericht aan de secretaris van het curatorium:

ds. M. Karens
Willem Teellinckstraat 11
4335 CS Middelburg

In deze oproep is begrepen het uitzien naar mannen die (na opleiding) als zendingspredikant mogen uitgaan. De nood dringt ook voor de verschillende zendingsgebieden!

'En dit Evangelie des Koninkrijks zal in de gehele wereld gepredikt worden tot een getuigenis allen volken; en dan zal het einde zijn.'

De curatoren bevelen zich, met de docenten en de studenten bij de voortduur in uw aller voorbede aan. De Heere verlene ons zo elkaars lasten te mogen dragen.

Namens het curatorium:
ds. J.J. van Ekeveld, voorzitter
ds. M. Karens, secretaris

Bewaar het pand

Dat is wel even schrikken: ‘Een christelijke organisatie verliest aan identiteit naarmate ze groter wordt’. Een stevige stelling, die in ieder geval twee tegengestelde reacties kan oproepen. De eerste is ontkenning, de tweede is erkenning. Misschien goed om beide reacties te verkennen.

P. Schalk,
Veenendaal

De stelling was geformuleerd door een onderzoeker aan de Evangelische Theologische Faculteit in Leuven (België). Daar promoveerde mevrouw Peiron Lin op een onderzoek naar ‘mission drift’, oftewel het afdwalen van de oorspronkelijke missie, doel en identiteit. Blijkbaar gebeurt er iets na verloop van tijd en vooral als een organisatie begint te groeien. Met alle christelijke organisaties in de achterban is het goed om haar onderzoek serieus te nemen. Dat betekent dat twee uitersten eerlijk onder ogen moeten worden gezien.

Ontkenning

Gewoon ontkennen is het gemakkelijkste. Zeggen dat er geen probleem is. Ogen dicht, doen alsof er niets aan de hand is. Vasthouden aan de lijn die gekozen is, de doelen in het oog houden en gewoon doorgaan. Dat is een eerste en begrijpelijke reactie. Immers, niemand vindt het fijn om geconfronteerd te worden met een glijdende schaal. Zeker niet als het gaat om identiteit.

Op zich ook wel begrijpelijk, zeker als mensen van het eerste uur hun geesteskind zien groeien en bloeien. Als er rijpe vruchten te plukken zijn, dan is het gemakkelijk

om de wrange vruchten te negeren. Maar ontkenning zonder eerlijk de zaak onder ogen te zien is niet goed.

Voorbeeld

Dit geldt voor alle christelijke organisaties, maar laten we het christelijk onderwijs als voorbeeld nemen. Daar heeft ongeveer iedereen mee te maken, rechtstreeks dan wel via familie. Christelijk onderwijs is een groot goed, waarvoor de grondleggers ernstig hebben gebeden en hard is gestreden. Dat blijkt wel uit de boeken die geschreven zijn rond 100 jaar vrijheid van onderwijs.

Na de schoolstrijd heeft het nog tientallen jaren geduurd voordat er een stevig netwerk van christelijk lager onderwijs was ontstaan. En in de tweede helft van de 20^e eeuw leek het bijna normaal dat over het land verspreid reformatorsch voortgezet onderwijs ook breed kon worden uitgebouwd. Alsof het een onvervreemdbaar recht was.

Met dat bijna logisch uitbouwen verdween echter ook het sterke bewustzijn dat christelijk onderwijs een gegeven goed is. En dan ligt ontkenning van identiteitsverlies op de loer. Wij hebben toch goed reformatorsch onderwijs? Onze scholen

bieden toch kwaliteit vanuit identiteit? Maar pas toch op....!

Erkenning

Laten we het onderzoek van mevrouw Lin serieus nemen. Het valt niet te ontkennen dat organisaties onderhevig zijn aan de tijdgeest en aan krachten die de identiteit kunnen aantasten. Alleen al het feit dat na verloop van tijd de oprichters van organisaties verdwijnen. Daarmee verdwijnt het eerste vuur, want oprichters van organisaties zijn meestal sterk gedreven mensen met een vast omlijnd doel voor ogen. Dat moet ook wel om organisaties op de been te helpen. Daarvoor is vasthoudendheid nodig en zeker ook een duidelijk fundament om op te bouwen. Dat is ook de reden dat in de meeste gevallen stevige en heldere statuten zijn vastgesteld. Met een grondslag die klinkt als een klok. Vervolgens worden de doelen uitgewerkt in een steeds veranderende omgeving. Bovendien hebben organisaties de behoefte om bij groei ook om te zien naar meer mensen die als vrijwilligers meedoen. Net zo lang totdat blijkt dat de vrijwilligheid onhaalbaar wordt. Dan is het moment gekomen om mensen in dienst te nemen, met nieuwe vaardigheden en eigen ideeën. Daarmee ligt het grote gevaar op de loer van afglijden van het oorspronkelijke ideaal.

Betrokken en bevlogen

Juist een groeiende organisatie moet het signaal van mevrouw Lin serieus nemen. Kijk het gerust eens na of de missie van onze christelijke organisaties op drift zijn geraakt. Daarvoor is nodig om terug te gaan naar de oorsprong van elke organisatie; te bezien wat toen grondslag en doel was, en of dat nog strookt met het huidige beeld.

Is daarmee gezegd dat er niets mag veranderen? Natuurlijk niet. Juist christelijke organisaties moeten dienstbaar zijn in het huidige tijdsgewricht. Dat vraagt om betrokkenheid op de samenleving en om bevlogenheid vanuit de identiteit. Niet alleen bij bestuurders, directie en management, maar bij alle betrokkenen. Daarom is en blijft zowel benoemings- als toelatingsbeleid van het grootste belang. Bij de start, en -nog meer- bij de uitbouw van elke organisatie.

Want, laten we eerlijk zijn, christelijke organisaties die trouw blijven aan hun identiteit zijn een geschenk om heel dankbaar voor te zijn. En om er zorg voor te dragen vanuit het Bijbelwoord: ‘Bewaar het pand, u toebetrouwd’.

Christelijke organisaties die trouw zijn aan hun identiteit zijn een geschenk om heel dankbaar voor te zijn.

Een eenvoudige boerenknecht, maar van God geleerd [7]

Uit het leven van ds. A. Hoogerland

J.P. Sinke,
Krabbendijke

Na de gemeente van Borssele slechts enkele maanden te hebben gediend, overlijdt ds. Hoogerland op 11 maart 1986, in de leeftijd 68 jaar.

Kerk en pastorie te Borssele.

Ruim zes weken nadat ds. Hoogerland het ziekenhuis heeft verlaten, mag hij weer een keer voorgaan in de gemeente. Op zondag 22 september 1985 spreekt hij over Psalm 91:15, de tekst waarmee de Heere hem meermalen heeft bemoedigd: 'Hij zal Mij aanroepen, en Ik zal hem verhoren; in de benauwdheid zal Ik bij hem zijn; Ik zal er hem uittrekken en zal hem verheerlijken.'

Het interieur van het kerkgebouw te Borssele.

Hoewel er bij ogenblikken nog enige hoop is dat hij zal herstellen, zet de ziekte zich toch door en moet hij eind januari 1986 zijn werk geheel neerleggen. Op 26 januari 1986 gaat hij de laatste keer in de gemeente voor en spreekt hij over Zondag 4. Aan het einde van zijn preek zegt hij: 'De laatste vijand die teniet gedaan moet worden, is de dood. Ik kan er als een berg tegenop zien, mensen, als ik daaraan denk, aan sterven. Maar bij ogenblikken zeg ik: Ik hoef niet altijd te blijven leven. Nee, ik hoef niet altijd te blijven zondigen, want Gods barmhartigheid is door recht verworven en in die barmhartigheid schenkt God uit goedheid, zonder peil, het eeuwig zalig leven. O, de Kerk gaat erven wat de Middelaar heeft verdiend, en dat uit genade.'

Een laatste groet

Op zondag 9 maart wordt een laatste groet van ds. Hoogerland aan de gemeente voorgelezen: 'Mijn krachten gaan achteruit en de gedachte is dikwijls in mijn ziel, dat de tijd mijner ontbinding aanstaande is. (...) Als de Heere mijn leven ten einde doet spoeden, heeft Hij Zijn Woord bevestigd: 'En Jozef zal zijn hand op uw ogen leggen'. De ziel kan soms uitgaan met verlangen naar Hem, Die is de gezegende Bloedbruidegom. Alles was en is tekort, een arme zondaar wordt zalig en God Drieënig krijgt er de eer van. Jong en oud, buigt u onder het Woord. Acht de tijd des levens kostelijk. Volk des Heeren, door veel verdrukkingen moet en mag de Kerk ingaan, door het bloed des Verbonds. Vergeef het verkeerde dat ons ook aankleefde in het midden van u.'

Op dinsdagavond 11 maart 1986 mag hij in het bijzijn van zijn vrouw en kinderen, zonder strijd of benauwdheid ingaan in de rust die er overblijft voor het volk Gods.

Dag en nacht in Zijn tempel

Op zaterdag 15 maart vindt in Borssele

Ds. J.C. Weststrate

Ds. J. Koster

de begrafenis plaats. Vooraf wordt er in de Sionkerk te Goes een rouwdienst gehouden, die geleid wordt door ds. J.C. Weststrate. Hij bedient het Woord uit Openbaring 7:15: 'Daarom zijn zij voor den troon Gods en dienen Hem dag en nacht in Zijn tempel; en Die op den troon zit, zal hen overschaduwen.'

In zijn overdenking roept hij onder meer in herinnering wat ds. Hoogerland meermalen zelf heeft gezegd: 'Geen dominee zal in de hemel komen, maar een arme, arme zondaar, gewassen en gereinigd in het bloed van het Lam.' Na ds. Weststrate voeren ook ds. Chr. van der Poel, ds. A.F. Honkoop en ouderling A. Witte het woord. Op de begraafplaats in Borssele wordt eerst gesproken door ds. J. Koster, als persoonlijke vriend, waarna een van de zonen van de overledene een dankwoord uitspreekt. Daarbij roept hij ook de laatste dagen in herinnering: 'Ook in zijn laatste dagen hebben we als kinderen hem mogen bijstaan. Het is geen zware taak geweest. Want er zijn toch wel uurtjes bij geweest dat het nog goed was bij zijn ziekbed te zijn. Dat hij mocht spreken van het verlangen dat in hem was, wanneer hij zei: 'Ik wil niet meer beter worden, maar ik heb maar

één verlangen, om op te mogen gaan tot Gods altaren en om ontbonden te zijn en met Christus te wezen.' Want dat was hem zeer verre het beste.'

In De Saambinder van 20 maart 1986 schrijft ds. A.F. Honkoop in een "In Memoriam" onder meer: 'Het gemis van broeder Hoogerland zal groot zijn, want hij was zeer ijverig in de dienst van zijn Koning. Het welzijn der gemeenten lag hem zeer na aan het hart en dikwijls was hij zeer bezorgd over allerlei ontwikkelingen. Op de Generale Synode van 3 december 1980 werd hij benoemd in het curatorium en ook hier zal hij node gemist worden. (...) En nu..., hij is thuisgekomen en voor eeuwig. Nu nooit meer zondigen en geen scheiding meer, hij heeft zijn wens verkregen.'

(slot)

RUBRIEK **DICHTERBIJ DORDT** [9]

Bijna verteed

400 JAAR - SYNODE VAN DORDRECHT

Uit de Voorrede van de DL: 'door verscheidene zo oude als nieuwe dwalingen (van de remonstranten) eerst heimelijk en daarna openbaarlijk aangevochten, en, door ergerlijke twisten en scheuringen verstoord zijnde in zo groot gevaar gebracht, dat die zeer bloeiende Kerken door een schrikkelijke brand van tweedrachten en verdeeldheden ten laatste zouden zijn verteed geworden, tenware de ontferming onzes Zaligmakers te bekwaamer tijd daartussen ware gekomen.'

Er mocht aan het begin van de zeventiende eeuw sprake zijn van een 'zeer bloeiende Kerk' in ons vaderland. 'Tot lof van haar God'. Maar satan zit niet stil. Hij heeft twee sterke wapens: geweld van de Spaans-roomse kant en list van de remonstrantse zijde. De tere planting van Gods Kerk in dit land dreigt te worden vertrapt onder deze wrede voeten. Van buiten dus strijd en van binnen vrees. En die ongrijpbare tactiek van dwaalgeesten in de kerk blijkt al eeuwen goed te werken: 'eerst heimelijk', onopvallend en vriendelijk. Wanneer je ziet dat je aanhang groter wordt, kun je steeds meer openlijk te werk gaan, brutaler en harder. Daarbij komen nog andere moeilijke factoren. Intern was men kerkelijk als verlamd, kon men eigenlijk niet optreden bij gebrek aan eenheid en mogelijkheden (Er is niets nieuws

de eigen vaderlandse overheden nu doen? Overheden, ja meer-voud, en dan ook nog eens in oorlogstijd. Want onze overheid was toen de 'Republiek van de zeven verenigde Nederlanden'. Dat houdt in dat we te doen hadden met zeven zelfstandige kleine staatjes, die nu provincies heten, zoals Zeeland, Holland en Friesland. Maar die zeven waren veel zelfstandiger dan nu. Intern waren we politiek dus zeer verdeeld. Dat maakte de situatie van de jonge, gereformeerde kerk in ons landje zo hopeloos.

Wat had men te midden van geweld en list van de eigen overheid te wachten? In 1561 -nog net voor de Tachtigjarige Oorlog- had Guido de Brès weliswaar zo duidelijk beleden wat de taak van de overheden naar de Schrift is in de NGB, artikel 36. Dat is een gelóófsgetuigenis. 'Dit geloof nu is een vaste grond der dingen die men hoopt, en een bewijs der zaken die men niet ziet' (Hebr. 11:1).

Maar wat moeten we met artikel 36, midden in deze 'schrikkelijke brand van tweedrachten en verdeeldheden'? Wat een verschil tussen wat je ziet en wat je gelooft! Want wat gelooft men dan? Ze weten zeker en vast: we zouden zeker verteed zijn, ondergegaan in onze strijd en vrees... als de ontferming van onze trouwe Zaligmaker niet - precies op tijd - gebleken was. De verdeelde overheden zullen tóch dienstbaar zijn aan Gods Kerk. Want 'zie, Ik ben met ulieden al de dagen...' Zelfs in bange dagen, waarin je denkt dat je rechtvaardig verteed wordt. Geloof jij dat ook?

onder de zon!). Want de interne kerkelijke organisatie was nog geheel in ontwikkeling en liet in functioneren in ieder geval veel te wensen over. Ook de politieke omstandigheden waren moeilijk. Daarom was de vraag zo brandend actueel: Wat zullen

v. A.

Rechtvaardig door het geloof [1]

J.H. Madern,
Bergambacht

In zes afleveringen willen we met elkaar nadenken over de rechtvaardigmaking door het geloof. We doen dat aan de hand van een preek van Alexander Comrie in zijn bekende boek "Verhandeling van enige eigenschappen van het zaligmakend geloof" (1743). We gebruiken de door C. Bregman zorgvuldig hertaalde versie (uitg. De Banier, 2013).

Comrie schrijft op 16 juli 1743 'aan de lezer' dat hij de stoffen uit de "Eigenschappen" behandeld heeft op de preekstoel in Woubrugge in het jaar 1739 en in het begin van 1740. Hij was toen nog niet bij kerkelijke conflicten betrokken. In dierbare herinnering aan zijn onvergetelijke eerste vrouw, Johanna de Heyde, heeft hij zich ingespannen om de werkzaamheden van het zaligmakend geloof uit te leggen aan eenvoudigen. Zo moeten we zijn boeken "Het A.B.C. des geloofs", "Eigenschappen des geloofs" en "Verzameling van leerredenen" lezen. Ze zijn inmiddels alle drie hertaald ("Leerredenen" deel 2 is in voorbereiding). Zijn catechismusverklaring, het "Examen van het ontwerp van tolerantie" (samen met Holtius geschreven) en "Brief over de rechtvaardigmaking" zijn tot stand gekomen tegen de achtergrond van de kerkelijke strijd, waarin hij met zijn vriend en ambtsbroeder Nicolaus Holtius betrokken raakte. De toon van deze boeken heeft meer een polemisch karakter. Ze zijn leerzaam om te lezen, maar men moet wel enige kennis hebben van de kerkelijke situatie in Nederland (en daarbuiten) in de achttiende eeuw. De "Missive over de rechtvaardigmaking" is een pastoraal getoonzette brief aan een onbekende vriend, waarin Comrie zijn gedachten over de rechtvaardigmaking uiteenzet. Mooi om te lezen! Comrie's boeken zijn rijk aan geestelijk onderwijs. Hij troost en onderwijst het beginnende en het geoefende geloofsleven vanuit de vereniging met Christus hun Hoofd.

Comrie en Holtius bespreken het schrijven van het Examen van het ontwerp van tolerantie.

Illustratie: uitg. Den Hertog, Houten

Rechtsgeding in het geweten

Comrie spreekt in de eerste preek in de "Eigenschappen" aan de hand van 1 Korinthe 6:17 over de geestelijke vereniging met Christus. Deze vereniging wordt in de wedergeboorte gewerkt door de inplanting van het geloof. Vanuit die vereniging met Christus gaat de zondaar geestelijk leven. Buiten deze vereniging is er geen geestelijk leven. Comrie heeft deze weldaad bewust in de eerste preek in de "Eigenschappen" benadrukt. Immers, alleen

uit de vereniging met Christus ontvangt de zondaar rechtvaardigmaking en heiligmaking. Over de rechtvaardigmaking spreekt Comrie in de tweede preek in de "Eigenschappen". Hij verklaart het als een rechtsgeding en gebruikt het beeld van de vierschaar. Dat is een oud woord dat ziet op de vier geschoren (gespannen) touwen, waarbinnen de rechtspraak plaatsvond. Er zijn vier partijen: de rechter, de gedaagde, de aanklager en de advocaat. Er is ook een vonnis en een bekendmaking van dat vonnis. Wanneer spant God deze vierschaar? Comrie schrijft in zijn "Brief over de rechtvaardigmaking" (uitgave 1761, blz. 129): 'God spant deze vierschaar in de mens, dat is in zijn ziel, welke van geestelijk dood, in de krachtadige roeping geestelijk levend gemaakt wordt'. Daar begint het! Iedere wedergeboren zondaar ervaart in meer of mindere mate in zijn geweten de dingen die Comrie in deze preek behandelt.

Saulus van Tarsen

We letten kort op de ervaringen die Saulus van Tarsen ondervond in de straat 'de Rechte' in Damascus (Hand. 9). Hij kreeg met God Zijn Rechter te doen en leerde zich in drie dagen - waarin hij niet zag, niet at en niet dronk - kennen als een schuldige en verloren zondaar. De Heilige Geest, Die hem levendmaakte, bracht hem bid-dend aan Gods voeten. Hij vluchtte niet als Kaïn en Judas wég van God. Hij leerde buigen, zijn schuld belijden en het oordeel aanvaarden en hij bad. Dat hoorde God en toen stuurde Hij Ananias. Niet eerder, want eerder was er bij Saulus geen plaats voor de Middelaar. De Heere wachtte met eerbied gesproken tot Saulus bad: 'Is er enig middel?' Kennen we die benauwde zienvraag? Dan is Gods tijd aangebroken.

God stuurde Ananias: 'Saul, broeder, de Heere heeft mij gezonden (...) opdat jij weder ziende en met den Heiligen Geest vervuld zoudt worden.' Wat was dit voor moment voor Saulus? 'Saul, broeder!' Hij was in die dagen de grootste vijand van de kerk. Hij stond op en werd gedoopt. God heeft door de beloften van het Evangelie Zijn Zoon in het geweten van Saulus van Tarsen geopenbaard (zie Gal. 1:16). Toen had hij 'vrede bij God door onze Heere Jezus Christus' (Rom. 5:1).

We hopen de volgende keer te beginnen met het overdenken van Comrie's preek over de rechtvaardigmaking door middel van het geloof.

(wordt vervolgd)

*‘Petrus zeide tot Hem:
Heere, waarom kan ik
U nu niet volgen? Ik zal
mijn leven voor U zetten.’*

Johannes 13:37

ds. H. Brons,
Vlaardingen

In deze laatste nacht voor het sterven van Christus
wil Petrus als een getrouw discipel zijn Heere volgen.

Judas heeft tot op het laatst voorgewend een trouw discipel te zijn, maar heeft zojuist zijn Meester verlaten. Judas ging het om eer en roem. Petrus zoekt de Messias om Wie Hij Zelf is. Petrus gelooft in Hem en Zijn Woord. Hij is Hem gevolgd op de golven en op de berg van verheerlijking. Daar heeft Petrus iets van de heerlijke toekomst van de Messias gezien. Waarom zou hij nu de Heere niet kunnen volgen naar de hemel om daar Zijn Koninkrijk met Hem op te richten? We kunnen de overwegingen van Petrus begrijpen. Ze zijn zo menselijk en daarom zo herkenbaar. Tegelijkertijd spreekt er het spontane karakter van Petrus uit. Maar er is toch wel meer dan alleen een menselijke overweging in dit getuigenis van Petrus. Want waarom spreekt hier Petrus zijn bereidheid uit om Christus in alles te volgen, terwijl Judas Hem zojuist verlaten heeft?

Hier valt een scheiding waarvan liefde het geheim is. Dat ligt niet aan de liefde van Petrus zelf. Later zal Petrus schrijven dat Christus een Steen des aanstoets is voor wie buiten Hem leeft. Petrus is getrokken met koorden van liefde. Eeuwige liefde greep beslissend in het leven van Petrus in. ‘Zalig zijt gij, Simon Bar-Jona!, want

vlees en bloed heeft u dat niet geopenbaard, maar Mijn Vader Die in de hemelen is.’

Hem kennen als Priester

Dit genadig ingrijpen uit de hemel gaf een nieuwe geboorte. Petrus is wedergeboren tot een levende hoop. Christus is het, Die leven geeft aan de hoop van Petrus. En precies dáár wringen de woorden die Petrus hier spreekt. Petrus verstond wel het profetische ambt van de Middelaar en meende Hem te kunnen volgen in Zijn koninklijke ambt. Maar Petrus kende Hem niet ten volle als Priester. Is het gebrek in deze kennis niet vaak een oorzaak van duisternis in het leven van Gods kind? Petrus is ervan overtuigd dat hij Christus kan navolgen. Dat is al gebleken in het begin van dit hoofdstuk, toen Christus de voeten van Petrus wilde wassen. Petrus is bereid alles voor Jezus in de waagschaal te stellen en Hem met gevaar voor eigen leven te beschermen. Dat dit hem ernst is, blijkt straks wel in de Hof van Gethsémané. Met één zwaardslag zal Petrus het oor van de tempeldienaar raken. Maar het werk van Christus is ‘niet door kracht en geweld’. Het zal door Zijn Geest geschieden, Die de zaligheid uit Christus nemen

zal. En juist daarom moet Christus de weg gaan, waarover Hij in deze laatste nacht met Zijn discipelen spreekt.

Het antwoord van Christus is opvallend scherp: ‘Zult gij uw leven voor Mij zetten?’ Direct daarop volgt de aankondiging van de verloochening door Petrus. Waarom is Christus zo streng voor Zijn discipel? Dat is niet alleen om de overmoed van Petrus te beteugelen. Het zou daar niet goed mee aflopen en daar waarschuwt Christus hiervoor: ‘Simon, Simon, de satan heeft u zeer begeerd om te ziften als de tarwe, maar Ik heb voor u gebeden dat uw geloof niet ophoude.’

In het uur van de beproeving is het leven van Zijn kind alleen veilig in de voorbede van de Middelaar. Later zal Petrus dat verstaan. Maar er is nog een reden dat Christus zo spreekt. Petrus verzet zich hier tegen de weg die Jezus zal gaan. Erger nog, hij wil zelfs ingrijpen in die weg. Hij wil Christus daarvan afhouden. En dat moet Christus wel afwijzen. Ook dit zal Petrus later verstaan, wanneer hij ‘eenmaal bekeerd’ zal zijn, namelijk van zijn dwaasheid.

Onmacht en onwil

Het probleem van Petrus is hier niet gebrek aan moed, maar onmacht en vooral onwil om zalig te worden door zuivere genade. Pas na deze nacht zal Petrus werkelijk verstaan, dat deze kruisweg de enige weg is waarin goddelozen gerechtvaardigd worden. Daartoe is het offer van deze hemelse Hogepriester in aardse gedaante nodig. Hij is Zelf Offeraar en offer. Christus gaat deze weg helemaal alleen. Zo zal Hij heengaan om plaats te bereiden, ook voor Petrus.

Alleen door de leiding van Gods Geest verstaan wij de waarde van dit offer. Straks zal de schuldverslagen Petrus naar buiten gaan en bitterlijk wenen. Heeft u zó deze Offeraar en Zijn offer nodig? Niet rechtvaardigen in zichzelf, maar zondaren roept Hij.

(slot)

Lerarentekort

De meeste van onze jongeren hebben op een reformatorische school gezeten.

Het zal de lezer waarschijnlijk opgevallen zijn dat er de laatste tijd via advertenties veel leerkrachten en docenten gevraagd worden op onze reformatorische scholen. Via diverse media worden we regelmatig geconfronteerd met en geïnformeerd over een lerarentekort. Dit tekort zal op niet al te lange termijn voor problemen gaan zorgen binnen zowel het basis- als het voortgezet onderwijs.

Werkgroep Onderwijs
Deputaatschap KGJO

In het voortgezet onderwijs is vooral een tekort aan docenten voor Duits, Frans, informatica, natuurkunde, scheikunde en klassieke talen. De reformatorische scholen voor voortgezet onderwijs voeren zelfs gezamenlijk een campagne om docenten te werven (zie www.endanbenjedocent.nl).

In de komende maanden staan veel jongeren voor een school- en beroepskeuze. Volgens berichten kiezen landelijk gezien op dit moment al 10 tot 15 procent meer jongeren voor een opleiding tot leerkracht of docent dan voorgaande jaren. Wat zou het te waarderen zijn als die stijging ook binnen het reformatorisch onderwijs waar te nemen zou zijn.

Bijdrage aan vorming

Er zijn meerdere motieven om voor een baan in het onderwijs te kiezen. Als er jongeren zijn, die graag aan kinderen bepaalde leerstof willen overdragen, is dit een unieke kans. Willen ze iets met jongeren

bereiken? Hebben ze iets met kinderen in de basisschoolleeftijd? Of voelen ze meer voor begeleiding richting de volwassenheid? Dan zijn er momenteel mogelijkheden te over. In die opleidingen gaat het echter niet alleen om het overdragen van leerstof, maar eveneens om een bijdrage te leveren aan de vorming van kinderen en jongeren.

De tijd is echt voorbij dat er - bij wijze van spreken als een verlegenheidsoplossing - voor een onderwijsopleiding gekozen werd onder het motto: 'Dan maar naar de Pabo'. Leerkrachten en docenten hebben een boeiend vak. Het vereist specifieke kennis en vaardigheden.

Er komt heel wat voor kijken om met groepen jongeren om te gaan, hen te begeleiden en te onderwijzen. Daarvoor is een goede opleiding onmisbaar. Sommige aanstaande leerkrachten hebben een soort natuurtalent, maar voor de meesten vraagt het meer inspanning. Een opleiding in het onderwijs bekwaamt

in het begeleiden van groepen jongeren én leert de individuele jongeren niet uit het oog te verliezen. Uit deze korte beschrijving mag wel duidelijk worden dat er in dit vak veel vaardigheden nodig zijn.

Dit artikel is een dringende oproep aan ouders en kerkenraadsleden om jongeren te stimuleren te kiezen voor het onderwijs, zodat er voldoende leerkrachten zijn en blijven.

Toch is er nog een ander belangrijk facet. De meeste van onze jonge mensen, die nu moeten kiezen, hebben zelf ook op een reformatorische school gezeten. Vanaf hun prille jeugd hebben ze daar de boodschap van zonde en genade mogen beluisteren, hopelijk door leerkrachten, die gedreven waren om juist dit onderdeel een belangrijke plaats te geven in het onderwijs. Leraren, die zomaar aan het begin bij de dagopening de jongeren iets mee hebben gegeven wat blijft.

Nu zou het een groot gemis zijn als door het lerarentekort op onze scholen zulke momenten van stilstaan bij het Woord niet meer te realiseren zijn.

Daarom nogmaals de oproep: als jongeren een schoolkeuze moeten gaan maken, geef ze dan zeker de keuze voor het reformatorisch onderwijs mee. Het is het overdenken meer dan waard. Bij twijfel kunnen onze jongeren mogelijk eens meelopen op een school of te rade gaan bij een onderwijsgevende, die nog dagelijks zijn werk waardeert. Die staan daar zeker voor open.

Stokje overnemen

Ouders, leerkrachten, kerkenraadsleden, stimuleer onze jongeren om voor dit mooie vak te kiezen, opdat ze hun bekwaamheden gaan inzetten binnen onze reformatorische scholen. Ze kunnen het stokje van ouderen overnemen. Laat bij de studiekeuze vooral gezocht worden naar een hogeschool die op de juiste wijze aan de Bijbelse doordinking van opvoeding en onderwijs aandacht besteedt. 'De Driestar' moge daaraan voor ons dienstbaar blijven! Mag het lerarentekort ook een aandachtspunt zijn in het gemeenschappelijk gebed in onze gemeenten?

*Uit hen zal altijd iemand komen voort,
Om den nakomers te leren Uw woord,
Ende de goedigheid hoog geprezen,
Van U bewezen.*

(Psalm 22:16, Datheen)

Eventuele reacties kunt u mailen naar
p.kieviet@versluijsschool.nl

Christen bij de poort

D. van Wijngaarden, Veenendaal

De meester laat een plaatje zien: 'Kennen jullie deze man?' De kinderen kijken goed en zien een man met een pak op zijn rug. Hij staat vlakbij een poort. Mark steekt zijn vinger op. 'Het is Christen, meester!'

Je kent vast wel het boek "Christenreis". John Bunyan heeft dit boek in de gevangenis geschreven, ongeveer 350 jaar geleden. Het is een heel bekend en mooi boek dat je nog steeds kunt kopen. Misschien leest je vader of moeder het op zondagmiddag wel voor. Zie je Christen staan met een pak op zijn rug? Het is een zwaar pak, het zijn de zonden. Weet je dat hij niet altijd Christen heette? Later zegt Christen zelf dat hij

eerst Genadeloos heette. Dat betekent dat hij geen genade had.

Christen gaat op reis, uit de stad Verderf. Hij leest in de rol: 'Vlied de toekomstige toorn'. Hij moet dus vluchten voor de toorn van de Heere! Hij weet dat hij op weg moet naar het hemelse Jeruzalem. Maar hij moet eerst door de poort. Wat staat er boven de poort? 'Klopt en u zal opengedaan worden'. Christen klopt en de poort wordt opengedaan. Dat is een groot wonder!

Ben jij ook als Christen? Zoek je de Heere, verlang je naar Hem? Heb je verdriet over je zonden? Is het ook een zwaar pak geworden? Kun je soms niet slapen, omdat je zonden zo veel zijn en je bang bent om te sterven? Denk dan ook maar aan de tekst uit Matthéüs 7:7. 'Bidt, en u zal

gegeven worden; zoekt, en gij zult vinden; klopt, en u zal opengedaan worden. Je kunt nog behouden worden. Nog gaat de poort open, ook voor kinderen!

vervolgverhaal

12

Palko de kleine evangelist

J.W. van den Berg

Met bevende vingers pakt Palko het boekje en bekijkt het aan alle kanten. Dan slaat hij het open.

Op de binnenkant van de kaft leest hij met stijgende verbazing dat je, door dit boekje te lezen, de weg kunt vinden naar het land waar de zon niet ondergaat. 'Wie u ook bent, u, die dit boekje ter hand neemt, lees het met volharding en diepe aandacht, lees het regel voor regel. Het zal u de weg wijzen die leidt uit dit trandental tot het land waar geen nacht is, waar de zon nooit zal ondergaan, het land van eeuwig licht en van geluk dat nooit vergaat'. De laatste zin leest Palko twee keer. Even

schiet het door hem heen: Hier is dus het land waarnaar hij op zoek is niet. Maar de teleurstelling duurt niet lang. Zonneland is er! Dat is het voornaamste. Hij heeft zich niet vergist. Dit zwarte boekje zal hem de weg wijzen naar het land waar de zon niet ondergaat. Dat land bestaat echt, al heeft hij het nooit in de atlas op school kunnen vinden. Al antwoordde de meester lachend op zijn vraag waar dat land te vinden was: 'In Verhalenland, Palko. Maar je zult het in de hele aardrijkskunde niet tegenkomen'.

Met de handen onder zijn hoofd, de ellebogen op tafel, begint Palko te lezen. Wat zou hij graag de eerste bladzijde overslaan! Een pagina vol namen van mannen en vrouwen, vreemde namen soms die hij niet kan uitspreken. Maar de woorden op de binnenzijde van de kaft voorin het boek zeggen heel duidelijk dat hij het lezen moet, regel voor regel. Zijn verlangen om de weg te vinden naar het land waar geen nacht is, wint het van zijn ongeduld. Regel voor regel, dan zal hij weten waar dat wonderlijke land ligt!

Boekennieuws

"Het wonder van Gods vrije genade", Petrus Immens; uitg. Den Hertog, Houten; 96 blz.; € 12,50.

Het wonder van Gods vrije genade

Wat is stervengenade? Hoe functioneert dat in de praktijk? Ouderen en zeker ook jongeren zoeken in tijden van godsontkenning en kerkverlating levende voorbeelden in het heden en - in boeken - uit het verleden: 'Waar is God?'

Een waargebeurd verhaal vindt men in "Het wonder van Gods vrije genade" van Petrus Immens. Hij vertelt zijn pastorale ervaringen rondom het ziek- en sterfbed van Cornelia Constantia Winkelman. Een jonge vrouw, onder welgestelden, wordt arm van geest en rijk in God.

Als 17-jarige hoort zij tijdens een bezoek aan haar zus in Dordrecht haar zwager, ds. M. Bosschaert, ernstig preken over de noodzaak van wedergeboorte uit water en Geest (Joh. 3:5). Ook de ruime aanbidding in het Evangelie krijgt ze mee. De preken brengen een beslissende ommekeer in haar leven. Ze praat weinig, maar verlangt naar de kerk en onderzoekt samen met haar zus Gods Woord.

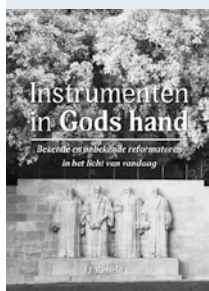
Als ze ziek is en voelt dat het sterven wordt, moet het hoge woord eruit. Ze vraagt uit vrees voor zelfbedrog haar predikant, ds. Immens, om eerlijk met haar om te gaan. Veel (zieken)bezoeken van Gods kinderen volgen. Namen van bekenden komen voorbij: ds. De Frein, dichter Pieter Boddaert, vrienden van het gezelschap. Haar bed wordt een 'preekstoel'.

Ze krijgt steeds meer vrijmoedigheid om te getuigen van de hoop

die in haar is. Niemand verlaat ongewaarschuwd haar ziekbed, ook onverschilligen en verhardened niet. 'Ach, kon ik alle onbekeerde mensen maar meenemen naar de hemel! Omstanders horen haar aandringen: 'Bedenk dat dit door een stervende mond gezegd is.' Ook de dokter is onder de indruk. Is dat sterven? 'En dat voor een jong mens om zo te verlangen naar de dood? Hier moesten eens godloochenaars bij zijn!' Op 24-jarige leeftijd wordt haar wens vervuld en mag ze Thuiskomen. Haar lichaam rust in de Oostkerk.

Dr. M. Golverdingen heeft voor een nauwkeurige hertaling gezorgd. Het oude boekje is weer leesbaar voor een breed publiek. Een aansprekend geschenkboekje in zakformaat. Geschikt om mee te nemen voor onderweg, om door te geven aan zoekende zielen, om van dichtbij te zien wat stervengenade inhoudt in de praktijk.

P.C. Beeke, Middelburg

"Instrumenten in Gods hand", J.J. Rietveld, Dordrecht; uitg. Om Sions wil, Alblasserdam; 158 blz.; € 12,95.

Instrumenten in Gods hand

"Bekende en onbekende reformatoren in het licht van vandaag". Zo luidt de ondertitel van het boekje dat J.J. Rietveld, de tweede voorzitter van de mannenbond van onze gemeenten, het licht deed zien. Het bevat inleidingen die gehouden zijn voor een mannenvereniging. Ieder zal begrijpen dat de auteur vanwege het korte bestek van dit werkje niet alle reformatoren kon behandelen. Hij verklaart zijn keus aan het begin en geeft aandacht aan Luther, Theodorus Beza, Benedictus van Mantua, John Bradford, Heinrich Bullinger, Giovanni Diodati, John Hooper, Aonio Palerio, Patrick Hamilton, Olaf Petersen, William Tyndale en Jacobus Trigland. Men moet hier geen naslagwerk verwachten, maar dit boekje voorziet wel in interessante levensbeschrijvingen van boeiende personen, die soms grote invloed hadden op de reformatiebeweging in de zestiende eeuw. Doordat het inleidingen waren die op verenigingsavonden zijn gehouden, lezen we bij ieder hoofdstuk een evaluatie die gewoonlijk niet in een kerkhistorische studie te vinden is. Voor het publiek dat Rietveld wil bereiken, is dit echter een verrijking.

In deze uitgave is veel te vinden dat de belangstelling voor de kerkgeschiedenis kan aanwakkeren. Het namenregister achterin is bijzonder handig. Dit betekent niet dat er geen zaken te noemen zijn die in een eventuele herdruk verbeterd mogen worden.

Zo mogen we het werk van John Wycliff en Johannes Hus niet 'vruchteloos' noemen. De veroordeling van een historisch geloof is wat ongenueanceerd. Ook zou ik het woord 'katholiek' niet gebruiken voor de rooms-katholieke leer, zoals enkele malen gebeurt. Het bezoek dat Luther kort voor zijn dood bracht bij de graven van Mansveld betrof een oude vete en niet een huwelijktwist. Verder zitten er nog wat spellingfouten in, maar een foutloze uitgave zal er wel nooit verschijnen. De vervelendste is echter wel het vergeten van het woord 'meam' in de woorden die Luther op tafel schreef: 'hoc meam corpus est'. Maar laat kleinigheden er niet toe leiden het grote doel uit het oog te verliezen: aandacht voor de wondere zorg van God voor Zijn Kerk in Europa. Daar moeten we ons allen bij betrokken voelen.

ds. C.J. Meeuse, Arnhem

Kerknieuws

BEROEPINGSWERK

Beroepen:

te Aalburg, Leerdam en Ridderkerk,
ds. A. Schot te Nunspeet;
te Grand Rapids-Covell Avenue (Michigan, VS),
ds. A.H. Verhoef te St. Catharines
(Ontario, Canada);
te Kruijningen,
ds. B.J. van Boven te De Valk-Wekerom;
te Rilland-Bath,
ds. G.W.S. Mulder te Zoetermeer;
te 's-Gravenpolder en Uddel,
ds. A.T. Huijser te Sliedrecht;
te Wolphaartsdijk,
ds. P. Mulder te Tricht-Geldermalsen;
te Zwijndrecht,
ds. E. Hakvoort te Norwich (Ontario, Canada).

Bedankt:

voor Aalst en Middelharnis,
ds. A.T. Huijser te Sliedrecht;
voor Barendrecht,
ds. G.W.S. Mulder te Zoetermeer;
voor Ridderkerk-Slikkerveer,
ds. D.W. Tuinier te Waarde.

VERGADERING PARTICULIERE SYNODE ZUID

Op donderdag 12 april hoopt de Particuliere

Synode Zuid te vergaderen in het kerkgebouw van de Gereformeerde Gemeente te Goes. Aanvang 9.30 uur. Op woensdag 11 april wordt een bidstond gehouden in de kerk van de Gereformeerde Gemeente te Nieuwddorp. In deze dienst, die om 19.30 uur begint, hoopt ds. S. Maljaars voor te gaan.

BEVESTIGING EN INTREDE DS. G. PATER

Met verwondering en blijdschap delen wij u mede, dat ds. G. Pater op woensdag 28 maart als herder en leraar aan onze gemeente zal worden verbonden. De bevestigingsdienst vangt aan om 14.30 uur en zal geleid worden door onze consulent ds. K. Boeder. De intrededienst begint om 19.00 uur.

Beide diensten worden gehouden in de Eben-Haëzerkerk van de Hersteld Hervormde Gemeente, Preekhillaan 3.

Namens de kerkenraad van de Gereformeerde Gemeente te Ouddorp,
A. van den Berg, preses
E.C.J. Grinwis, scriba

RENOVATIE SIONKERK ROTTERDAM- ALEXANDERPOLDER

Op maandag 26 maart start de renovatie van de Sionkerk in Rotterdam-Alexanderpolder. Voor de tijd van de renovatie, onge-

veer 3 maanden, moesten we op zoek naar vervangende ruimte om de kerkdiensten doorgang te kunnen laten vinden. Deze was gevonden in een school, omdat een verzoek om samen te gaan met de Boezemsingel niet kon vanwege het feit dat men in dezelfde tijd met de sloop wilde beginnen. Vanwege onverwachte vertraging van de sloop van de Boezemsingelkerk blijkt het gezamenlijk kerken nu toch mogelijk te zijn. We zijn dan ook hartelijk uitgenodigd door de kerkenraad en de gemeente van Rotterdam-Centrum om gedurende deze tijd gezamenlijke kerkdiensten te beleggen. Dit is door de kerkenraad en de gemeente van Rotterdam - Alexanderpolder met blijdschap aanvaard. Gezien het bovenstaande worden de kerkdiensten van de Sionkerk in de komende maanden onder de diensten van de gemeente van Rotterdam-Centrum aangekondigd.

We hopen dat we als gezamenlijke gemeenten de zegen van de Heere mogen ervaren.

Kerkenraad Gereformeerde Gemeente Rotterdam-Alexanderpolder

ZGG BENOEMT EVANGELIST VOOR ALBANIË

Zending Gereformeerde Gemeenten heeft H. Visser uit Woerden benoemd als evangelist voor het zendingsveld in Albanië. Henk Visser (46) heeft een studie bedrijfseconomie aan de Erasmus universiteit gedaan en volgt momenteel de CGO-HBO cursus. Tot

IN MEMORIAM

mevr. C. Harinck-Fierloos (79)

Zondag 11 maart is in het Groene Hart Ziekenhuis te Gouda Corrie, sinds 2003 weduwe van mijn broer Frans, overleden. Toen mijn broer Frans als 21-jarige jongeman door Gods Geest werd bewogen om mij te volgen en de kerkdiensten van de Gereformeerde Gemeente te Goes te bezoeken, ontstonden er problemen tussen hem en zijn toenmalige verloofde. Deze verlovingsband werd uiteindelijk verbroken. In zijn contacten met ds. A.F. Honkoop wees deze hem toen op de kleindochters van de bekende ouderling Fierloos van Nisse. Zo heeft Frans Corrie ontmoet. Er ontstond een hartelijke band van liefde tussen hen. Door haar huwelijk met Frans werd ze al spoedig vrouw van een predikant en kwam ze in een pastorie te wonen. Een grote verandering. De Heere gaf hen een talrijk gezin. Haar leven stond in het teken van de zorg voor dit gezin en haar man, en het werk in de gemeente. Zo stond ze aan de zijde van haar man in de gemeente van Benthuizen (1964), 's-Gravenhage-Zuid (1969) en Rotterdam-Zuidwijk (1985). Na het emeri-

taat (1994) vestigden zij zich in Nieuwerkerk a/d IJssel waar zij tot haar overlijden woonde.

Corrie voelde zich jaren een buitenstaander, wat het heil van Christus betreft. Maar de Heere heeft haar in haar smartelijk gemis getroost en tot de kennis van Christus gebracht. Toen begon de stille Corrie te spreken. We mogen dan ook van harte geloven dat zij nu voor altijd met de Heere is. De kinderen en kleinkinderen hebben al op vrij jonge leeftijd hun vader en opa verloren. Hun moeder en oma was daarna het ouderlijk thuis. Wat zullen zij haar missen! Maar de Heere is gebleven. Ik hoop dat de gebeden van hun moeder voor hun zielenwelzijn in hun leven verhoord zullen worden.

Na de rouwdienst op 17 maart in de Sionkerk, Rotterdam-Alexanderpolder, vond de begrafenis plaats op begraafplaats Essehof in Nieuwerkerk a/d IJssel.

ds. C. Harinck, Kapelle

nu toe heeft zijn loopbaan zich voltrokken binnen het bankwezen. Zijn vrouw Marianne is werkzaam in de zorg. Het echtpaar Visser-Mans heeft vier kinderen in de leeftijd van 18-22 jaar.

De familie Visser is lid van de Gereformeerde Gemeente Woerden waar de heer Visser ouderling is.

De deputaten zijn er verblijd mee dat deze vacature vervuld mag worden. We hopen dat de Heere Zijn zegen zal verbinden aan deze benoeming.

Deputaatschap Zending Gereformeerde Gemeenten
ds. W. Harinck

AFSCHIED DS. J. SCHIPPER VAN LEERDAM

Ds. J. Schipper heeft op dinsdagavond 6 maart afscheid genomen van onze gemeente, omdat hij met emeritaat gaat. Ruim vier jaar is hij als herder en leraar aan onze gemeente verbonden geweest. Toen hij in 2014 uit Dirksland naar Leerdam kwam, moest hij die gang maken zonder zijn geliefde vrouw, die hem op 15 mei 2013 door de dood was ontvallen. Ook het verblijf in Leerdam was voor onze dominee een bewogen periode. Hij memoreerde tijdens de dienst hoe hij nu twee jaar geleden zeer ernstig ziek was. Door Gods goedheid mocht hij echter herstellen, en sinds 4 september 2016 weer -

naar het uitzien van zijn hart - Gods Woord in de gemeente(n) verkondigen.

Nu we vanavond afscheid nemen, aldus ds. Schipper, is er heimwee, maar ook verwondering, daar de Heere in de achterliggende jaren gezorgd en geholpen heeft. Bij het afsluiten van een periode moeten de voorganger en de hoorders de balans opmaken: Zijn we alleen hoorders des Woords, of mochten we ook een dader des Woords zijn? En hoe heb ik het Woord gebracht? Wat een wonder dat de Heere onnutte dienstknechten wil gebruiken in Zijn dienst en het Woord wil zegenen.

De tekst voor de prediking was Jesaja 53:10b: 'en het welbehagen des HEEREN zal door Zijn hand gelukkiglijk voortgaan'. Het thema van de preek was: Een troostvolle belofte voor Gods Kerk. Ds. Schipper overdacht twee punten: de grond van die belofte ('het welbehagen des HEEREN') en de vervulling van die belofte (namelijk 'door Zijn hand'). Gods welbehagen heeft nog geen einde genomen, er worden nog mensen bekeerd. Het gaat gelukkiglijk voort door de hand of de dienst van Christus, ondanks het woeden van de vijand en ondanks wie we zelf zijn. De mens is van God afgefallen en beledigt Hem dagelijks met zijn zonden. Het zaad van Christus, waarover vers 10 spreekt, gaat bekommerd vragen: hoe komt God aan Zijn eer? Wel, daar zorgt God Zelf voor. Ze

mogen rust vinden in Zijn welbehagen, de oorsprong van de zaligheid. De Middelaar Gods en der mensen hing aan het kruishout. Het was Gods welbehagen om deze Jezus te verbrijzelen, maar ook met gezag te bekleden. Christus heeft alle macht in hemel en op aarde. Hij stelde Zichzelf tot een schuldoffer en stierf, maar stond ook op uit de dood. Hij past de verdiende zaligheid ook toe. Dat is een wonder voor mensen die vastgelopen zijn. Christus zal op grond van Zijn offer geestelijk zaad zien! Horen wij daar ook bij? Ds. Schipper richtte vervolgens hartelijke woorden tot de gemeente en de kerkenraad. Hij werd toegesproken door ds. E. Bakker namens de classis Dordrecht en de particuliere synode Zuidwest, en door ouderling P.D.C. Verrips namens de kerkenraad en de gemeente. De gemeente zong ds. Schipper tenslotte staande Psalm 71:13 en 16 toe, waarna hij voor het laatst als eigen herder en leraar de zegen op de gemeente legde.

Kerkenraad Gereformeerde Gemeente Leerdam

MUTATIE KERKELIJK JAARBOEK 2017

* Pag. 109 (Correctie van mutatie, vermeld in De Saambinder d.d. 15 maart 2018), **CLASSIS THOLEN**.

Scriba is nu: G.D. Roeland, Burg. Smithstraat 37, 4697 HD Sint-Annaland, tel. 06-44659257.

Berichten

ACTIEDAG T.B.V. RENOVATIE SIONKERK ROTTERDAM-ALEXANDERPOLDER

Na ruim 40 jaar is de Sionkerk in Rotterdam-Alexanderpolder toe aan een grondige renovatie. Half april zal de kerk door aannemers stevig onderhanden worden genomen. Een dergelijke grote renovatie kost veel geld. De gezamenlijke verenigingen organiseren op zaterdag 24 maart een actiedag waarop we tussen 10 uur en half 3 veel belangstellenden uit de zustergemeenten hopen te ontmoeten.

VERKOPINGEN

Gouda

Zendingsmarkt op 7 april, van 9.00 -15.00 uur. Locatie: kerkterrein Gereformeerde Gemeente te Gouda. De opbrengst is t.b.v. de Zending in Ecuador.

Voor meer info: zie onze website: www.zendingsmarkt-gouda.nl.

Krabbendijke

Verkoping door de vrouwenvereniging Weest een zegen te Krabbendijke op woensdag 28 maart, van 14.00-16.30 uur en van 19.00-20.00 uur, in de zalen achter de kerk van de Gereformeerde Gemeente. De opbrengst is voor de zending.

Sprang-Capelle

Verkoping door de vrouwenvereniging Monica te Sprang-Capelle op woensdag 28 maart, van 19.00-21.30 uur, in kerkelijk centrum de Wijngaard, Fazant 6 te Sprang-Capelle (nieuw adres).

ZANGAVONDEN

Almelo

Zangavond op zaterdag 24 maart, aanvang 19.00 uur, in de Grote Kerk te Almelo, Kerkplein 15, m.m.v. het jeugdkoor Jubilate, orgel Han Beverdam, het gemengd koor Cantica en

orgel Jan-Geert Heuvelman te Rijssen. Collecte voor zorgboerderij De Borkeld.

Capelle aan den IJssel

Samenzangavond op zaterdag 24 maart, aanvang 19.30 uur, in de Dorpskerk, Kerklaan 2, Capelle a/d IJssel, met Huig van der Knijff als organist. Meditatie door D. Schilperoord.

Den Haag

Zangavond op zaterdag 24 maart, aanvang 19.30 uur, in de Noorderkerk, Schuytstraat 9, Den Haag, m.m.v. het gemengd koor Eben-Haëzer van de Gereformeerde Gemeente te Den Haag-Scheveningen en diverse musici. Collecte t.b.v. Woord & Daad.

Ede

Koorzangavond op vrijdag 7 april, aanvang 19.30 uur, in de Oude Kerk te Ede, m.m.v. Reiskoor naar Israël, het Veluws mannenkoor, het kinderkoor De kleine harp, het tienerkoor Jedidjah en enkele instrumentalist. Collecte t.b.v. Deputaatschap voor Israël.

Nunspeet

Zangavond op zaterdag 31 maart, aanvang 19.30 uur, in de Dorpskerk van Nunspeet, Hoofdstraat 12, m.m.v. het gemengd koor Jubilate Deo uit Nunspeet, het mannenkoor Jubilate Deo uit Apeldoorn en dwarsfluitiste Henriette Bronkhorst-Barten. Opening en meditatie: ds. A. Schot. Collecte t.b.v. Siloah-woonlocatie De Klokkenberg te Nunspeet.

Puttershoek

Orgel- en samenzangavond t.g.v. het 40-jarig jubileum van organist E.G. Monster, op vrijdag 23 maart, aanvang 19.30 uur, in de kerk van de Gereformeerde Gemeente te Puttershoek, m.m.v. Margreth Chr. de Jong, orgel.

Rhenen

Datheensamenzangavond op maandag 2 april, aanvang 19.30 uur, in de Cunerakerk te Rhenen. Opening, meditatie en sluiting door ds. A.T. Huijser. Orgel: Pieter Heijkoop. Collecte t.b.v. Adullam, Siloah en De Schutse.

Veenendaal

Zangavond op zaterdag 31 maart, aanvang 19.30 uur, in de Adventkerk van de Gereformeerde Gemeente te Veenendaal, m.m.v. het gemengd koor Met hart en stem, het Ridderkerks mannenkoor en Bert Roest, orgel. Collecte voor JBBG, jeugdwerkactie geloofwaardig onderwijs

Zeist

Zangavond m.m.v. het projectkoor Sursum Corda uit Zeist en enkele instrumentalisten, op zaterdag 31 maart, aanvang: 19.30 uur, in de Rehobothkerk van de Gereformeerde Gemeente. Opening en sluiting door dhr. E. v.d. Poel. Collecte t.b.v. Woord en Daad.

VOGG: JAARVERGADERING/ ORGELEXCURSIE AFD. WEST

Zaterdag 24 maart zijn we te gast in kerkgebouw De Kandelaar van de Gereformeerde Gemeente te Nieuw-Beijerland. Aanvang 14.00 uur. Na een korte huishoudelijke vergadering zal het historisch orgel van orgelbouwer Gradussen worden gepresenteerd door

organist Henk C. de Gelder, waarna voor de aanwezigen gelegenheid is tot vrij orgelspel. Ook belangstellenden zijn hartelijk welkom.

BIJENKOMST ADOPTIEVERENIGING GEREFORMEERDE GEZINDTE

Zaterdag 7 april organiseert de Adoptievereniging Gereformeerde Gezindte (AVGG) haar halfjaarlijkse landelijke bijeenkomst in de congreszaal van Driestar Educatief te Gouda. Aanvang 14.00 uur, sluiting 16.30 uur.

Het thema van deze bijeenkomst is: 'Leven in twee werelden? De invloed van het land van herkomst in het dagelijks leven'. Rosanne van Dam en Mieke de With (beiden adoptieouders) en Hendrik Jan van der Heiden (volwassen geadopteerde) zullen over dit onderwerp hun ervaringen met ons delen. Zowel leden als belangstellenden zijn welkom.

Voor vragen kunt u contact opnemen met Jaco Alderliesten, secretaris van de vereniging, tel. 0180-520232 of stuur een e-mail naar: info@avgg.nl. Zie ook onze website: www.avgg.nl

Kerkdiensten

ZONDAG 25 MAART 2018

Aagtekerke 9.30 en 19.00 uur ds. A.P. Baaijens; Alblasserdam 9.30 en 15.00 uur ds. H.A. van Zetten; Alphen a/d Rijn 10.00 uur ds. J. Driessen; Amersfoort 9.30 en 16.30 uur ds. W. Visscher; Amsterdam 15.30 uur ds. W.A. Zondag; Apeldoorn 10.00 en 16.00 uur (H.D.) ds. R.A.M. Visser; Arnhem 19.00 uur ds. R.A.M. Visser; Barendrecht 10.00 uur ds. C. Harinck en 19.00 uur ds. H. Brons; Barneveld-Centrum 9.30 en 19.00 uur ds. E.J. Boudewijn; Barneveld-Zuid 9.30 en 19.00 uur ds. B.J. van Boven; Berkenwoude 10.00 uur en 19.00 uur leesdienst; Bodegraven 10.00 (H.A.) en 17.00 uur ds. C.G. Vreugdenhil; Boskoop 9.30 en 16.30 uur ds. J.J. Tanis; Brakel 10.00 en 18.00 uur ds. M.T. Al-Chalabi; Capelle a/d IJssel-West 10.00 uur ds. A. Moerkerken en 19.00 uur stud. G.P. van Nieuw Amerongen; Delft 16.30 uur ds. J. Driessen; Den Haag-Scheveningen 10.00 (H.A.) en 16.30 uur ds. W. Harinck; Den Helder 10.00 en 15.30 uur ds. H. van der Heiden; Deventer 16.00 uur ds. R. Kattenberg; Dirksland 18.00 uur ds. K. Boeder; Doetinchem 9.30 en 18.30 uur ds. A. Schreuder; Dordrecht 17.00 uur (H.D.) ds. H.A. van Zetten; Drachten 9.30 en 15.00 uur ds. G. Pater; Ede 16.00 uur ds. M. Joosse; Emmeloord 9.30 en 16.00 uur ds. P.G. Heijkamp; Enkhuizen 16.00 uur ds. G. Heijkamp; Enschede 10.00 (H.A.) en 15.00 uur ds. S.W. Janse; Enter 9.30 (H.A.) en 15.00 uur ds. D.W. Tuinier; Goes 9.30 en 18.00

uur (H.D.) ds. G.J.N. Moens; Gouda 9.30 (H.D.) en 16.30 uur ds. G. Clements; Goudswaard 15.00 uur ds. D. de Wit; 's-Gravensande 19.00 uur ds. W. Harinck; Groningen 10.00 en 16.00 uur ds. J.B. Zippro; Haamstede 17.00 uur ds. S. Maljaars; Hendrik-Ido-Ambacht 10.00 en 16.30 uur ds. M.H. Schot; Hilversum 10.00 en 17.00 uur ds. J.W. Verweij; Hoedekenskerke 14.00 uur ds. G.J. Baan; Hoofddorp 10.00 en 16.00 uur ds. F. Mulder; Hoogeveen 15.30 uur ds. A. Schot; Houten 16.30 uur ds. P. Mulder; Kampen 18.00 uur ds. D.W. Tuinier; Kamperland 10.00 en 14.30 uur ds. S. Maljaars; Kapelle-Biezelinge 15.30 uur ds. A.J. de Waard; Katwijk aan Zee 18.30 uur ds. J. van Laar; Klaaswaal 9.30 en 18.00 uur ds. G.J. van Aalst; Kootwijkerbroek 10.00 en 19.00 uur ds. G. Beens; Kortgene 14.30 uur ds. C. Sonneveld; Krabbendijke 9.30 en 18.00 uur (H.D.) ds. C. Sonneveld; Krimpen a/d IJssel 9.30 en 16.30 uur (H.D.) ds. C. van Ruitenburg; Leerdam 10.00 en 15.30 uur stud. H.E.P. Fortuyn; Leiderdorp 10.00 en 16.30 uur ds. J. van Laar; Lelystad 15.00 uur ds. G. van Manen; Meliskerke 9.30 en 14.30 uur ds. C.J. Meeuse; Melissant 15.00 uur ds. H. Brons; Middelburg-Centrum 9.30 (H.A.) en 14.30 en 18.30 uur ds. J.M.D. de Heer; Middelburg-Zuid 18.30 uur ds. G.J. Baan; Middelharnis 9.30 (H.A.) en 14.30 uur ds. K. Boeder; Naaldwijk 9.30 uur ds. H. Paul; Nieuw-Beijerland 9.30 (H.D.) en 18.00 uur ds. D. de Wit; Nieuwdorp 9.30 en 18.30 uur ds. A.J. de Waard; Nieuwer ter Aa 10.00 en 19.00

uur ds. P. Mulder; Nieuwerkerk 9.30 en 15.00 uur ds. L. Blok; Nieuwe-Tonge 10.00 uur ds. H. Brons; Nijkerk 9.30 en 18.30 uur ds. G. van Manen; Nisse 14.30 uur ds. G.J.N. Moens; Oosterend 10.00 en 16.30 uur ds. A. Vermeij; Oostkapelle 14.30 en 18.30 uur ds. A. Verschuure; Oostkapelle 16.30 uur ds. C.J. Meeuse; Opperdoes 10.00 uur ds. G. Heijkamp en 18.30 uur ds. H. van der Heiden; Oud-Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. J. van Rijswijk; Poederoijen 9.30 (H.A.) en 15.30 uur ds. A.T. Huijser; Poortugaal 9.30 uur (H.D.) ds. A. Verschuure en 18.30 uur ds. L. Blok; Puttershoek 10.00 (H.A.) en 16.30 uur ds. B. van der Heiden; Ridderkerk 9.30 (H.D.) en 16.30 uur ds. J. Schipper; Ridderkerk-Slikkerveer 16.30 uur ds. C. Harinck; Rijssen-Noord 18.30 uur ds. S.W. Janse; Rijssen-West 9.30 en 15.00 uur stud. H.J. Agteresch; Rilland-Bath 14.00 uur ds. C. van Krimpen; Rotterdam-Alexanderpolder 10.00 en 16.00 uur ds. A.B. van der Heiden; Rotterdam-Centrum 19.00 uur ds. C. van Ruitenburg; Rotterdam-IJsselmonde 14.30 uur ds. M.H. Schot; Rotterdam-Zuidwijk 16.00 uur ds. W. Silfhout; Scherpenisse 9.30 uur en 18.30 uur stud. M. Blok en 14.30 uur ds. P.D. den Haan; Scherpenzeel 10.00 en 18.30 uur ds. M. Joosse; Sint Anland 14.00 uur stud. M. Blok; Sint Philipsland 18.30 uur ds. A.J. Gunst; Sliedrecht 18.00 uur ds. A.T. Huijser; Soest 18.30 uur stud. H.J. Agteresch; Spijkenisse 10.00 uur ds. W. Silfhout; Sprang-Capelle 18.00 uur stud. H.E.P. Fortuyn; Stolwijk 10.00 en 19.00 uur ds. G. Hoogerland; Terwolde - De Vecht 14.30 uur ds. A. Schreuder; Tholen 10.00 en 18.30 uur ds. P.D. den Haan; Uddel 10.00 en 18.30 uur ds. J.B. Huisman; Urk 10.00 en 17.00 uur (H.D.) ds. W. Mouw; Utrecht 12.30 uur (H.D.) ds. W.A. Zondag; Veen

9.30 en 18.00 uur ds. E. Bakker; Veenendaal 9.30 en 16.30 uur ds. B. Labee; Vlissingen 9.30 en 16.00 uur ds. G.J. Baan; Waardenburg 10.00 en 18.30 uur ds. C. Hogchem; Werkendam 9.30 en 18.00 uur ds. W.J. Karels; Westkapelle 9.30 en 18.30 uur ds. J. de Kok; Westzaan 15.30 uur ds. G.W.S. Mulder; Wierden 9.30 (H.A.) en 18.30 uur ds. C.A. van Dieren; Woerden 10.00 (H.A.) en 18.30 uur ds. W.A. Zondag; Wolphaartsdijk 9.30 en 18.00 uur ds. M. Karens; Yerseke 9.30 en 18.00 uur ds. C. van Krimpen; Zeist 10.00 (H.D.) en 18.30 uur ds. J.J. van Eckevelde; Zoetermeer 10.00 (H.D.) en 18.30 uur ds. G.W.S. Mulder; Zwijndrecht 9.30 en 16.30 uur stud. G.P. van Nieuw Amerongen; Zwolle 9.30 (H.A.) en 19.00 uur ds. A. Schot.

WOENSDAG 28 MAART 2018

Barneveld-Zuid 13.30 uur (huw.bev.) ds. J. van Laar; Ouddorp 14.30 uur (bevestigingsdienst) ds. K. Boeder en 19.00 uur (intrededienst) ds. G. Pater; Werkendam 19.30 uur (GBS-dienst) ds. J. Schipper.

DONDERDAG 29 MAART 2018

Alphen a/d Rijn 19.30 uur ds. J.J. van Eckevelde; Den Haag-Scheveningen 19.30 uur ds. M. Joosse; Den Helder 19.15 uur ds. A. Vermeij; Eindhoven 19.30 uur ds. G.W.S. Mulder; Hilversum 19.45 uur stud. M. Blok; Naaldwijk 19.45 uur ds. P. Mulder; Nieuwer ter Aa 19.45 uur ds. A. Verschuure; Nieuwe-Tonghe 19.00 uur ds. D.W. Tuinier; Nisse 19.30 uur ds. C. Sonneveld; Oostvoorne 19.30 uur ds. S. Maljaars; Puttershoek 19.30 uur ds. W. Harinck; Scherpenzeel 14.00 uur (huw.bev.) ds. A. Verschuure; Sint Philipsland 19.30 uur ds. J.M.D. de Heer; Westzaan 19.30 uur ds. B. van der Heiden; Wierden 19.30 uur ds. F. Mulder; Yerseke 15.00 uur (huw.bev.) ds. C. van Krimpen.

VRIJDAG 30 MAART 2018 GOEDE VRIJDAG

Aagtekerke 19.00 uur ds. A.P. Baaijens; Aalst 16.00 uur ds. W. Mouw; Alblasserdam 19.30 uur ds. B. van der Heiden; Amersfoort 19.30 uur ds. W. Visscher; Apeldoorn 19.30 uur ds. R.A.M. Visser; Arnhem 19.30 uur stud. M. Blok; Barendrecht 19.30 uur ds. J.W. Verweij; Barneveld-Centrum 19.30 uur ds. E.J. Boudewijn; Barneveld-Zuid 19.30 uur stud. H.J. Agteresch; Beekbergen 19.30 uur ds. A. Schreuder; Benthuizen 19.00 uur ds. H.A. van Zetten; Berkenwoude 17.00 uur ds. G.W.S. Mulder; Bodegraven 16.30 uur ds. W.A. Zondag; Borssele 19.00 uur ds. D. de Wit; Boskoop 18.30 uur ds. J.J. Tanis; Brakel 19.00 uur ds. M.T. Al-Chalabi; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 19.15 uur ds. A. Verschuure; Capelle a/d IJssel-West 19.45 uur ds. A. Moerkerken; Dirksland 19.00 uur ds. K. Boeder; Doetinchem 9.30 uur ds. A.B. van der Heiden; Dordrecht 19.45 uur ds. J. Driessen; Ede 19.30 uur ds. M. Joosse; Elspeet 19.00 uur ds. G. van Manen; Emmeloord 19.30 uur ds. P.G. Heijkamp; Enter 15.00 uur ds. S.W. Janse; Ermelo 19.30 uur ds. J.B. Huisman; Genemuiden 19.30 uur ds. C. Hogchem; Gorinchem 19.30 uur ds. L. Blok; Gouda

19.30 uur ds. G. Clements; 's-Gravenzande 19.00 uur ds. H. Paul; Groningen 20.00 uur ds. J.B. Zippro; Haamstede 17.00 uur ds. G.J. Baan; Hardinxveld-Giessendam 19.30 uur ds. W.J. Karels; Hoedekenskerke 16.00 uur ds. C. Sonneveld; Houten 19.00 uur ds. C.G. Vreugdenhil; Kamperland 15.30 uur ds. C.J. Meeuse; Kapelle-Biezelinge 16.30 uur ds. D.W. Tuinier; Katwijk aan Zee 10.00 uur ds. H.A. van Zetten; Klaaswaal 19.00 uur ds. G.J. van Aalst; Kootwijkerbroek 19.30 uur ds. G. Beens; Krabbendijke 19.00 uur ds. C. Sonneveld; Krimpen a/d IJssel 19.45 uur ds. C. van Ruitenburg; Lelystad 16.30 uur ds. J.B. Huisman; Marknesse 15.30 uur ds. A. Schot; Meliskerke 19.30 uur ds. S. Maljaars; Melissant 19.00 uur ds. W. Silfhout; Middelburg-Centrum 19.00 uur ds. J.M.D. de Heer; Middelburg-Zuid 19.00 uur ds. C.J. Meeuse; Nieuw-Beijerland 19.30 uur stud. G.P. van Nieuw Amerongen; Nieuwdorp 19.00 uur ds. A.J. de Waard; Nieuwerkerk 19.00 uur stud. H.E.P. Fortuyn; Nunspeet 19.30 uur ds. A. Schot; Oostburg 15.30 uur ds. J.M.D. de Heer; Oosterend 19.00 uur ds. A. Vermeij; Oostkapelle 19.30 uur ds. M. Karens; Opheusden 19.00 uur ds. W. Mouw; Ouddorp 19.30 uur ds. G. Pater; Poederloij 17.00 uur ds. A.T. Huijser; Poortugaal 17.00 uur ds. C. van Ruitenburg; Rhenen 19.30 uur ds. F. Mulder; Ridderkerk 17.00 uur stud. G.P. van Nieuw Amerongen; Rijssen-Noord 19.00 uur ds. C.A. van Dieren; Rijssen-West 19.00 uur ds. J. van Laar; Rijssen-Zuid 19.00 uur ds. S.W. Janse; Rilland-Bath 16.00 uur ds. S. Maljaars; Rotterdam-Zuidwijk 19.30 uur ds. R. Kattenberg; Scherpenzeel 19.00 uur ds. J. Schipper; Sliedrecht 19.30 uur ds. A.T. Huijser; Soest 16.00 uur ds. W. Visscher; Stolwijk 19.30 uur ds. G. Hoogerland; Terneuzen 19.00 uur ds. C. Harinck; Terwolde - De Vecht 19.30 uur ds. A.B. van der Heiden; Tholen 19.00 uur ds. P.D. den Haan; Urk 15.15 uur ds. A. Verschuure; Utrecht 15.00 uur ds. E. Bakker; Veen 19.30 uur ds. E. Bakker; Veenendaal 19.30 uur ds.

B. Labee; Vlaardingen 19.30 uur ds. H. Brons; Vlissingen 19.30 uur ds. G.J. Baan; Waarde 9.30 en 19.00 uur ds. D.W. Tuinier; Waardenburg 16.30 uur ds. W.J. Karels; Wageningen 19.30 uur ds. H. van der Heiden; Werkendam 17.00 uur ds. P. Mulder; Westkapelle 18.30 uur ds. J. de Kok; Woerden 19.00 uur ds. W.A. Zondag; Wolphaartsdijk 17.00 uur ds. C. van Krimpen; Yerseke 19.30 uur ds. C. van Krimpen; Zeist 19.30 uur ds. J.J. van Eckevelde; Zoetermeer 19.30 uur ds. G.W.S. Mulder.

ZATERDAG 31 MAART 2018

Waarde 14.30 uur (aangepaste dienst) ds. D.W. Tuinier.

EVANGELISATIESAMENKOMSTEN ZONDAG 25 MAART 2018

Alkmaar (Willem Buytewechstraat 2, Alkmaar) 16.30 uur evang. G. Baan; Amsterdam (Looiersgracht 70) 10.30 uur evang. G. Baan; Emmen (Prinsesselaan 6 I) 9.30 en 15.30 uur evang. C. van Druenen; Merksem (Jaak de Boeckstraat 21-23, Merksem) 10.00 en 16.30 uur evang. A. van Setten; Tilburg (Offenbachstraat 105) 10.00 en 18.30 uur evang. H.J. van den Boogaart.

VRIJDAG 30 MAART 2018 GOEDE VRIJDAG

Alkmaar (Willem Buytewechstraat 2, Alkmaar) 19.30 uur evang. G. Baan; Emmen (Prinsesselaan 6 I) 19.30 uur evang. C. van Druenen; Merksem (Jaak de Boeckstraat 21-23, Merksem) 19.30 uur evang. A. van Setten; Tilburg (Offenbachstraat 105) 19.30 uur evang. H.J. van den Boogaart.

Voor alle in dit nummer genoemde toekomstige data geldt:

INDIEN DE HEERE WIL EN WIJ LEVEN

Advertenties

De kerkenraad van de Gereformeerde Gemeente van Rotterdam-Zuidwijk heeft met droefheid kennisgenomen van het overlijden van

Mevr. C. Harinck - Fierloos

Ze was de echtgenote van onze oud-predikant ds. F. Harinck. We denken met grote dankbaarheid terug aan de betrokken wijze waarop ze haar man bijstond toen hij onze gemeente van 1985 tot 1993 diende.

We wensen de kinderen, klein- en achterkleinkinderen van harte de vertroosting en nabijheid van de HEERE toe in dit verlies.

Namens de kerkenraad, J. van Heteren, preses
C. Deelen, scriba

In het huis Mijns Vaders zijn vele woningen; anderszins zo zou ik het u gezegd hebben; ik ga heen om u plaats te bereiden.

En zo wanneer ik heen zal gegaan zijn, en u plaats zal bereid hebben, zo kome ik weder en zal u tot Mij nemen, opdat gij ook zijn moogt, waar ik ben.

Johannes 14 vers 2 en 3

In de HEERE ontslapen onze lieve, zorgzame moeder, grootmoeder en overgrootmoeder

Cornelia Harinck-Fierloos

sinds 14 augustus 2003 weduwe van François Harinck

in de leeftijd van 79 jaar.

Nieuwerkerk aan den IJssel: Wouter Harinck
Nelleke Harinck-de Dreu
Amersfoort: Levina van Toor-Harinck
Maarten van Toor
Oud-Beijerland: Leen Harinck
Angélique Harinck-Babtist
Barendrecht: Corina Noordzij-Harinck
Joop Noordzij
Dordrecht: Simon Harinck
Karin Harinck-de Ron
Dordrecht: Anton Harinck
Lennie Harinck-de Ron
Emmer-Compasuum: Cor Harinck
Willy Harinck-Slagboom
Katwijk: André Harinck
Conny Harinck-Harteveld
Rotterdam: François Harinck
Marga Harinck-de Frel
Amersfoort: Monique Fahner-Harinck
Tiemen Fahner
Kleinkinderen en
achterkleinkinderen

Nieuwerkerk aan den IJssel, 11 maart 2018

Correspondentieadres: Familie Harinck
Bosveen 4, 2912 SJ Nieuwerkerk aan den IJssel

De begrafenis heeft zaterdag 17 maart, na een rouwdienst in de Sionkerk in Rotterdam, plaatsgehad op begraafplaats Essehof, Bermweg, ingang Kerkhofpad in Nieuwerkerk aan den IJssel.

Vacature koster

In verband met het aanstaande vertrek van het kostersechtpaar per 1-7-2018 a.s. roept de kerkenraad van de Gereformeerde Gemeente van Rotterdam-Zuidwijk sollicitanten op voor de vervulling van deze vacature.

De functie van koster is in onze gemeente een parttime functie, waarbij gedacht kan worden aan ca. 12 uur per week.

De arbeidsduur is verdeeld over de gehele week, waarbij de werktijden per week onderling kunnen fluctueren. De koster neemt een belangrijke plaats in als 'representatieve gastheer' in en rond het kerkgebouw, die er op soepele wijze voor zorgt dat de kerkdiensten en andere activiteiten in en rond het kerkgebouw goed verlopen.

Reacties kunt u uiterlijk 14 dagen na het verschijnen van dit blad richten aan de scriba, dhr. C. Deelen, liefst per mail aan cdeelen@solcon.nl. Bij hem is ook nadere informatie zoals een taakomschrijving verkrijgbaar.

- **Wie ben ik? Over autisme bij vrouwen**
Voor vrouwen met autisme, hun naaste familieleden, vriendinnen, hulpverleners en ambtsdragers
zaterdag 7 april - 9.30 uur • Amersfoort
• mevr. G. Bastiaan
- **Mijn hulp is van de Heere, ook in een autismeduwelijk?**
Voor mensen met autisme en hun partners
donderdag 19 april - 10.00 uur • Woerden
• ds. A.J. de Waard
- **Ontmoeting**
Voor mensen met een lichamelijke beperking en hun familieleden
zaterdag 21 april - 10.00 uur
• Nieuw-Lekkerland
- **Wonderlijk gemaakt speciaal voor thuis**
Voor ouders van kinderen met een verstandelijke beperking
donderdag 17 mei en woensdag 30 mei
- 19.45 uur • Barendrecht
- **Zangavond**
150 mensen met een beperking zingen in de Doelen
maandag 21 mei - 18.45 uur • Rotterdam
• Pieter Heykoop en ds. C. van Krimpen
- **Ontmoeting**
Voor volwassenen met een visuele beperking en hun partners
zaterdag 26 mei - 11.00 uur • Ermelo
- **Geef me de 5**
Voor leden van Helpende Handen
donderdag 31 mei - 19.30 uur • Rijssen
• Colette de Bruin

Voor meer informatie en aanmelden:

0348 48 99 70 • info@helpendehanden.nl

www.helpendehanden.nl

kina
begrafenisverzorging

D.W. Schipper

010-458 31 12

Capelle a/d IJssel

J. Kooijman

0182-58 39 32

Gouda

Dag en nacht bereikbaar

WIJ VERZORGEN ALLEEN BEGRAFENISSEN

VAKANTIEHUIS (Ver)huren?

Boek voordelig direct bij de eigenaar
MIJNVAKANTIESTEK.NL

HARKES
Begravenissen

Voorofscheweg 15a
2771 MA Boskoop
harkesbegrafenissen.nl
0172 - 21 21 22

WIJ VERZORGEN ALLEEN
BEGRAFENISSEN

Hebt u ...

vragen, zorgen, problemen rond de opvoeding?

KOC Diensten biedt hulp voor jeugd en gezin bij u thuis.

Landelijk werkzaam, ook in uw regio Alblasserdam, Apeldoorn, Barneveld, Gouda, Opheusden, Staphorst, Stavisse, Urk, Vriezenveen, Wijk en Aalburg

Nieuweweg-noord 251 - 3905 LW Veenendaal - 0318-517310 - info@koc.nu - www.kocdiensten.nu

NATUUR- EN LANDSCHAPSCAMPING

"DE VERBORGEN HOEK"

Kom kamperen op Camping De Verborgten Hoek FRIESLAND of huur CHALET of compleet ingerichte LODGETENT (6-8 of 8-10 pers.) bij de FRIESE MEREN.
www.deverborgenhoek.nl 0514-602065

ES Vakanties

Vakanties in eigen sfeer

OOSTENRIJK, vanaf €495,- huurt u een **stacaravan op gezinscamping**. Recreatieteam, kerkdiensten, zon, water en bergen. Info: 055-3030083 www.es-vakanties.nl

Camper huren?

Profiteer van het **last minute** voordeel
www.campergenot.nl

Garage Top Kootwijkerbroek zoekt TopTalent: een **autotechnicus** en een **plaatwerker/voorbereider schadeherstel**. Tel. 0342-441651

werkmetailent.nl

TELECOMSPECIALIST + ICT BEHEERDER SYSTRA - KAMPEN
DIVERSE FUNCTIES EBEN HAEZERSCHOOL - GENEMUIDEN
ADVISEUR VOEDSELVEILIGHEID VAN VOORST - DRONTEN
DIRECTEUR - BESTUURDER FRAANJESCHOOL - BARNEVELD
COMMERCIEEL MEDEW. YST LOGISTICS - HENDRIKIDO AMBACHT
VERPLEEGKUNDIGEN CEDRAH - ZEELAND EN ZUID-HOLLAND

Welkom op onze site!
Ruim 60.000 boeken op:
www.derooboeken.nl

Ook dit jaar weer van harte welkom!
www.kamperenopdeanderekant.fr

REHOBOTH CHRISTIAN SCHOOL in Norwich, Ontario, Canada

is seeking qualified teachers for the elementary, intermediate and high school grades. For information about the available positions, please visit www.rcsnorwich.com

In verwachting?

Een fijne kraamtijd,
mogen wij daarvoor zorgen?

Onze kraamverzorgenden zijn hartelijk betrokken, we

- leren de moeder alles over de verzorging van de baby
- zijn alert op medische complicaties bij moeder en baby
- coachen het gezin en delen onze inzichten
- werken vanuit een reformatorische levensovertuiging

Schrijf je nu bij ons in!

Meer weten?

Bel 0342 - 42 23 24

of kijk op onze website:

www.rstzorg.nl/kraamzorg

WAT TE DOEN BIJ EEN STERFGEVAL?

**CHRISTELIJKE
BEGRAVENISONDERNEMING
JANSSEN**

Kijk voor onze tarieven en wilsbeschikking op onze website cbjanssen.nl.

Apeldoorn
055 204 1003

Nunspeet
0341 209 001

Rijssen
0548 209 011

De Waterkamer 50, 7325HW Apeldoorn info@cbjanssen.nl www.cbjanssen.nl

Reformatrice Psychologenpraktijk Nederland

Reformatrice Psychologenpraktijk Nederland biedt identiteit bewuste behandeling en begeleiding en psychologisch onderzoek aan volwassenen, jongeren en kinderen met psychosociale en psychologische vragen en problemen.

Ohmweg 1g, 2952 BD Alblasserdam
078 - 69 32 808 of info@rpnederland.nl
Bezoek onze website voor meer informatie, de tarieven en aanmelding.
www.rpnederland.nl

Identiteitsbewust • Persoonlijk • Vertrouwelijk • Doelgericht

Welke families gaan met ons (2 fam.)

mee naar de Franse Alpen, camping Les domes de miage? 27 juli-16 aug.
Gezelligheid, activiteiten.
Info: 0640054206

Ambtskleding

den Engelsman & van Driel heeft een ruime keus in *stijlvolle kleding*

den Engelsman & van Driel

Voorstraat 15 - Sint-Annaland

Tel. (0166) 65 24 90

maandag gesloten, vrijdagavond koopavond

www.denengelsmanenvandriel.nl

Nieuw in ons aanbod

John Owen. Bij U is vergeving

Schriftelijk €54.= Digitaal €64.=
Begeleiding 35..=

John Flavel. Geschonken genade

Schriftelijk €64.= Digitaal €74.=
Begeleiding €40..=

Het zijn leerzaam en boeiende lessen
met kennis van waar het in de
beker op aan komt.

www.cursussenoudvaders.nl

tel. 0118-583025 /0172-532796

CHRISTELIJKE BEGRAFENISONDERNEMING

P.H. VAN DER LEER

Veenendaal Rhenen

Voor een persoonlijke en betrokken begeleiding
bij het verzorgen van alleen begrafenissen

P.H. van der Leer

T 0318 - 526641

E info@phvanderleer.nl

M 06 - 46376232

W www.phvanderleer.nl

Psalmzangdag 2018

in de Domkerk in Utrecht op D.V. maandag 2 april (2^e Paasdag)

Aanvang 16.00 uur, deuren open 15.00 uur

Meditaties ds. R.W. Mulder, Montfoort

Organist Harm Hoeve

Een middag voor het hele gezin!

Psalm
zang
dag

WWW.PSALMZANGDAG.NL

HUDSON TAYLOR

Stichting Bijbelse Hulpverlening China

Te vondeling gelegd

Home of Love ontfermt zich over hen

Maak uw gift over op
NL56 RABO 0347 3760 29
t.n.v. Hudson Taylor/SBHC
te Dordrecht.

Of doneer via: www.hudsonstaylor.nl

Helpt
u mee?

Mediation of bemiddeling nodig?

Bel 030 - 760 10 00 of mail
mr.pjdenboef@jdb-advocaten.nl

Janssens ■ Den Boef
advocaten

VAN STAVEREN

Begravenisverzorging

Met aandacht, zorg en respect

Dag en nacht bereikbaar 0172 23 33 38

vanstaverenbegravenisverzorging.nl

Colofon

De Saambinder

Kerkelijk weekblad van de
Gereformeerde Gemeenten

Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofdredacteur: ds. G.J. van Aalst

Redacteurs: ds. B. Labee, J. van 't Hul

Redactiesecretaris: J.J. Verhage

Bijdragen van medewerkers

ds. G.J. van Aalst
Molendijk 136, 3286 BK Klaaswaal
T 0186-576990
E gjvanaalst@kliksafe.nl

Boeken ter recensie en vragen voor rubriek "Vraag en antwoord"

ds. B. Labee
Kerkewijk 115a, 3904 JA Veenendaal
T 0318-51 35 97
E b.labee@kliksafe.nl

Meditaties

J. van 't Hul
Lierdererf 19, 7364 BD Lieren
T 06-57773987
E jvthul@kliksafe.nl

Kerknieuws (m.u.v. beroepingswerk) en berichten

J.J. Verhage
Kloosplantsoen 131, 2985 SC Ridderkerk
T 0180-420865, F 0180-423583
E jj.verhage@kliksafe.nl

Aanlevertijd van kerknieuws en berichten:
uiterlijk woensdag 17.00 uur vóór de datum
van verschijning van De Saambinder in de
daarop volgende week.

Opgaven kerkdiensten en beroepingswerk

Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening
postbus 608, 3440 AP Woerden
T 0348-489900
E saambinder@cbgg.nl

Advertenties en familieberichten aan

Verloop drukkerij
postbus 33, 2950 AA Alblasserdam
T 078-6912899
E saambinder@verloop.nl

Advertenties dienen uiterlijk donderdag
vóór de week van verschijning aangele-
verd te zijn. Rouwadvertenties uiterlijk
maandagmorgen 9 uur.

Advertenties € 1,35 per mm.
Familieberichten € 0,45 per mm.
Deze prijzen zijn excl. 21% btw.

Abonnementenadministratie

Adreswijzigingen enz. aan:
Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening
postbus 608, 3440 AP Woerden
T 0348-489900
E saambinder@cbgg.nl

Betalingen abonnementsgelden

IBAN: NL11 INGB 0000 0643 27 t.n.v. De
Saambinder-abonnementen te Woerden.

Abonnementsprijzen (bij vooruitbetaling):

voor Nederland: € 14,00 per halfjaar
(te betalen per 1 april en 1 oktober)
voor het buitenland*: € 150,00 per jaar
*afwijkend tarief voor:
Canada: \$ 165, USA: \$ 140

Correspondentieadres Noord-Amerika

Mr. A.M. Berman
3340 Culp Rd. Unit 11
Vineland Stn. ON LOR 2E0
T 905 562 1331
E amberman47@gmail.com

De redactie behoudt zich het recht voor
ingezonden bijdragen, kerknieuws, berich-
ten en advertenties zonder overleg aan te
passen, in te korten of zonder opgave van
reden niet te plaatsen.

De redactie aanvaardt geen enkele aan-
sprakelijkheid betreffende de inhoud van
de advertenties en de (recensies van de)
aangekondigde boeken.

de Saambinder *Bewuste keuze*

Ds. Labee over:

Geleden onder Pontius Pilatus

In de geloofsbelijdenis staat een komma achter 'Die geleden heeft onder Pontius Pilatus'. Maar de Heere Jezus heeft toch Zijn hele leven geleden? Waarom staat de komma niet achter 'Die geleden heeft'?

Zwarte vrijdag

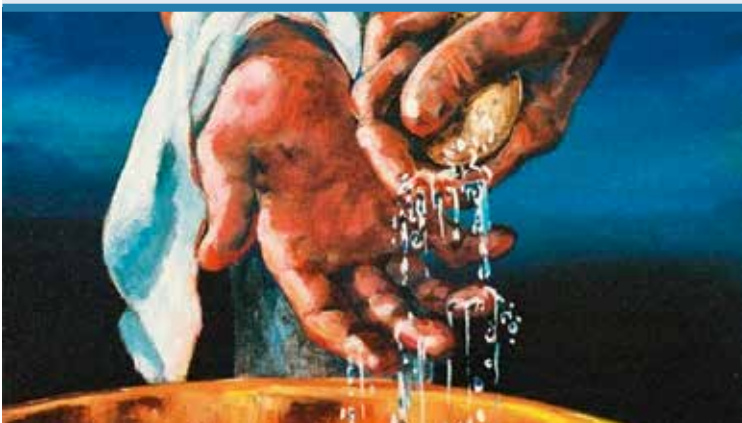
Inderdaad heeft de Borg en Zaligmaker niet alléén onder Pilatus geleden. Met onze Heidelbergse Catechismus (antwoord 37a) belijden we 'dat Hij aan lichaam en ziel, de ganse tijd Zijns levens op de aarde, maar inzonderheid aan het einde Zijns levens, de toorn Gods tegen de zonde des gansen menselijken geslachts gedragen heeft (...). Maar op die zwarte vrijdag heeft de Heere Jezus juist ook onder de rechter Pontius Pilatus geleden. Naast de naam van de moeder des Heeren, Maria, lezen we de naam van die Romein in onze Apostolische Geloofsbelijdenis. Waarom ligt er zo'n grote nadruk op het lijden van Immanuel onder deze Pilatus? Was het lijden door toedoen van Annas, Kajafas, het Joodse volk of Herodes zoveel minder? Opnieuw kunnen we het niet treffender verwoorden dan met de woorden van ons Troostboek. We lezen in vraag en antwoord 38: 'Waarom heeft Hij onder de rechter Pontius Pilatus geleden? Opdat Hij, onschuldig onder de wereldlijke rechter veroordeeld zijnde, ons daarmee van het strenge oordeel Gods, dat over ons gaan zou, bevrijdde'. Heel eenvoudig gezegd: juist Pilatus vertegenwoordigde het onkreukbare, Romeinse recht. Stellig was zijn conclusie: 'want ik vind in Hem geen schuld' (Johannes 19 vers 6b). Verder neemt hij water en wast zijn handen voor de ogen van de schare met deze woorden: 'Ik ben onschuldig van het bloed dezes

Rechtvaardigen; gijlieden moogt toezien' (Matth. 26 vers 24b). Als vertegenwoordiger van de rechtsorde en als wereldlijk overheidspersoon heeft hij echter desondanks het onbevleete Lam van God laten geselen, bespotten, kronen met de doornenkroon en tenslotte veroordeeld tot de kruisdood. En het opschrift boven Jezus' hoofd aan het kruis was ook van Pilatus. De Koning der Joden en de Koning van hemel en aarde aan Wie al het gericht zal worden overgegeven, lijdt onder een aardse machthebber en wordt door een wereldlijke rechter ter dood gebracht.

Pilatus' daden blijven geheel voor zijn rekening, maar dóór hem heeft God Zijn rechtvaardig doodvonnis over Zijn Zoon uitgesproken. Jezus Christus, Die Zich stelde voor Zijn bruidsgemeente, is onschuldig veroordeeld. Petrus mag er later van getuigen: 'Want Christus heeft ook ééns voor de zonden geleden, Hij rechtvaardig voor de onrechtvaardigen, opdat Hij ons tot God zou brengen' (1 Petrus 3 vers 18a). Dáár ligt het diepe geheim voor een verloren maar verkoren zondaar: Hij is met de misdadigers gerekend, opdat ik - gevonnisde misdadiger - bevrijd zou worden. Wat ik verdien naar recht, heeft Hij gedragen naar recht...

Goede Vrijdag

Daarmee wordt die zwarte vrijdag voor de levendgemaakte zondaar met recht een Goede Vrijdag! Er ligt al langere tijd de vraag waarom we dan op die heerlijke gedenkdag maar één keer naar de kerk gaan. En dan is er meestentijds ook nog alleen 's avonds kerk?! Als reactie op de vele heiligendagen in de Roomse Kerk hebben onze reformatoren het mes in de feest- en gedenkdagen gezet. Liefst zag men alleen op de Nieuw-Testamentische rustdag aandacht voor de heilsfeiten. Later heeft men in Gods Kerk toch besloten de heilsfeiten nadrukkelijk te gedenken. Daar hoorde ook de 'betaaldag voor Gods Kerk', de Goede Vrijdag bij. Het is zeker niet verkeerd om daar nadrukkelijk bij stil te staan. Twee kerkdiensten is wellicht nog te weinig om daar onderwijs over te krijgen... Anderzijds als we verlangen de gang van de lijdende Zaligmaker te overdenken en de gezegende vrucht daaruit, is er ruimte om op de zeven! lijdenszondagen en de bijbehorende weken daarmee bezig te zijn. Met de bede om de 'beademing van Gods Geest' over onze ziel.

VRAAG?

Heb jij/hebt u ook een vraag? Mogelijke vragen over onderwerpen binnen de doelstelling van De Saambinder kun jij/kunt u mailen naar ds. B. Labee of hem per post toezenden (zie colofon). Er volgt -zo mogelijk- altijd een reactie.

Echter alleen als de redactie het waardevol acht voor de lezers, volgt een antwoord op jouw/uw vraag in een nummer van De Saambinder.

Graag wel wat geduld. Er liggen nog tientallen vragen op een reactie te wachten.